

Quoniam inter cetera que utilia
sunt: puidi legistis et canonistis
qui propter tps breuitatem seu libri p-
licitatem uel penurias studii in decretis
nequeunt hoc opus fore utile. Et quia que
quis bene scit ita memorie commendare non potest quin ob-
litioni tradant. ideo ego Johannes diaconus hispanus
pfeffor iuris canonici et ciuilis ad sumarias totius libri
quia breuissime potui deo suu auxilium prebere collegi. q-
flos decreti merito dici potest. Et cum eo quicqz concordantias
decretorum et legum tam de iure quam de notariis ut mihi memo-
rie occurrerent inserendas decreui. Summaque totius
libri hoc est quia per partes diuisus est. Et prima pars est diuisa
in. c. et distincti des. modos quare seu intentiones sigil-
latim et sumarie in hoc opere declarabo. Secunda pars est
diuisa in. xxxvi. casus quare quilibet habet sub se certas
et numeratas species. quare omnes solutiones et fine in h-
opere breuiter patefuit. In hac secunda parte in. xxxvi. casus
et quod inter ipsas causas inserit tractatus de penitentia qui a
quibusdam tertia pars ipsius libri dicitur. quod non plz qui in
viij. di. est diuisus. quare in hoc opere breuiter claret et
aperte. Tertia et ultima pars est de psecratione diuisa in
v. di. quare in hoc sumarie p- libat. Summarie itaque omni-
um mei legiste et decreuisti h- donum sui amici. quod quibus exi-
guum commendatum in ab eis si memores erunt illi dicit. quod
philosophus ait. Exiguus munus cum dat tibi pauper ami-
cus etc. Aliqui ponunt hic v. casus. Ceterum distincti. et vna causa
sunt triades et sex. Pena tenz septem de psecra quos quicqz

Umanum genus duobus modis
regitur et cetera.

Tractatur in hoc libro magister grati-
an de iure canonico incipiens quasdam
iuris diuisiones premitit usqz ad quartam

di. In primis. Prima quod cum auctoritas sequitur potest
et pbat dicitur que est inter ius diuinum et humanum seu le-
gem diuinam et humanam que est usqz ad. i. di.

Prima di. ponit dicitur inter ius scriptum et non scriptum
et docet certas exceptiones iuris. p. quot modis sumit
uel accipit apud canonistas.

Secunda di. ponit et pbat dicitur inter leges et plebiscita
seu p-sulta. et de omnibus habet melius. ff. de iustit. et iure. et
de legi. et p-siti. et sequen. per totum.

Tertia di. docet distincti des. canonum et dicitur eorum.

Quarta di. ponit et docet eam quare facte sunt leges et
canones. et qualiter fieri et promulgari debeant. et quod de
eis uel in eis promulgari debeat. de h- no. C. de legi. p. to.

Quinta di. ponit et exponit dicitur inter ius naturale et
civile et cetera iura.

Sexta di. querit vagando et m-az aliqz tulus et expoit
superfluitatem nature que accidit homini in somnis an ad
peccatum imputetur.

Septima di. ponit qui fuerunt auctores iuris. et qualiter
incepit ius. et hoc melius. ff. de origi. iuris. C. de ve. in.
enu. per totum.

Octaua di. ponit dicitur in ius n-ale et consuetudines. et q-
liter consuetudo cedit iure naturali. et q- ius naturale uicet
alia iura. et de hoc et de consue. per totum. ff. de le. et consuet.
l. de quibus. et l. sequentibus.

Nonna di. pbat q- quilibet consuetudines debet cedere iuri
naturali. et q- ius naturale preiudicat humano.

Decima di. pbat consuetudines principum seu leges cano-
nibus non pponi. ubi autem euangelij atqz canonibus pcor

dauerint omni reuerentia sunt digne. de h- de secū. nup. c. si. et
de ope. no. nu. c. i. C. de sacro. sanc. eccle. p-ilegia.

Undecima di. pbat q- consuetudo que non obuiat legibus
uel canonibus seruanda est. et q- consuetudo praua cedit legi

Quod decima di. ponit q- non h- nouitate inducere et alteri
qui a rom-ae ec. consuetudine suari. et q- consue. sit seruanda.

Decimatercia di. ponit q- aduersus ius n-ale nulla admittit
dispenfatio. nisi forte duo mala urgeant. et necessarius
sit alterum eligi.

Decimatercia di. querit et soluit ut liceat nobis minora
petere mitti ut alij grauiora vitent. et dicit q- non. d. h. xxij.
q. ij. nequis arbitretur.

Decimatercia di. ponit origines et antem ecclesiasticarum
constitutionum. et que opuscula sunt admittenda.

Decimatercia di. ponit q- canones apostolorum sunt recipiendi
et non inter apocrypha numerandi. et g-alia p-ilia. et quorum
tempore celebrata sunt. et quorum antea preeminet.

Decimatercia di. ponit q- g-alia p-ilia non sunt pgrega-
da nec habent vim nisi aucte aplice sedis.

Decimatercia di. tractat de p-iliis archiepiscoporum in quibus
tractat et eam antiquam. ut h- docet. et ceterorum p-latorum maxie
episcoporum. et quo tempore celebranda sunt et quanta vim habeant.

Decimatercia di. docet et pbat q- ecclesiastice ep-le canonibus
consilio pari iure adequande sunt.

Uigesima di. pbat q- clericus rom-ano pontifici et sacris
canonibus p-iliis ecclesie negocia terminat. in quibus terminan-
dis prius et scia necessaria est. et in quibus p-eminet decreta
et canones expositiōibz aliorum q- sacraz paginā glosane
runt. et sic an dicta expositio sacre pagine pferant p-
tutionibus papalibus.

Uigesima prima di. pbat q- sunt executores iustitiae cano-
nicorum a maiori usqz ad infimum. et dicitur mistro locorum
assignat. p-bas q- maior a minori iudicari non debet. et de
ecclesiasticis ordinibus et ipsorum ordine.

Uigesima secunda di. docet q- in omnes ecclesias romana ob-
tinet p-icipatū. et q- sunt quatuor p-archiales sedes. et de or-
dinatione maiorum ecclesiarum et p-manu rom-ane ecclesie.

Uigesimatercia di. pbat et docet q- licet q- minister in eccle-
sia dei p-moueri et ordinari debeat incipiens a summo po-
tifice usqz ad inferiores gradus uel ordinem q- psalmista
appellatur.

Uigesimatercia di. ponit q- ad episcopos et ad unum
quodqz inferiorum p-ineat. et sic de clericorum ordinibus exa-
minatione. et q- q- episcopus sine crimine debeat ibi incipit rela-
apli missa ad timo. ff. illo. c. nunc videndum. et q- mōis cri-
me accipit. q- regla aplica. xij. hz capla. q- p-seq- usqz
ad. xlix. di. et h- p-seq- p-mū. c. in. §. nunc aut per singulos
circa ordinandos.

Uigesimatercia di. pbat q- ordinandi in episcopos uel sacerdo-
tem debet esse unum uxoris uiri. et q- bigamia non tollit p-
baptismum. sed peccata delentur incipit ibi. c. apli. et
de eo tractat usqz ad. xxv. di.

Uigesimatercia di. pbat q- nolentes uouere p-inenti-
am ad sacros ordines p-mouendi non sunt. assignas dif-
ferentiam inter votum simplex et solenne. et q- p-moti ad
sacros ordines nec p-bere matrimonium nec iam contra-
cto uti possunt.

Uigesimatercia di. pbat q- clericis habere uxores non
licet in ecclesia occidentali. addēs de subdiaconatu q- olim
p-bibit non erat. et in qua etate et in quibus ordinibus pro-
mouendi sunt. et utz laici in episcopum p-moueri possit in. c. d.
sua. et q- laici de clericis etiam malis iudicare non debent.

Uigesimatercia di. pbat per plura. c. q- ex ea loco et tpe

cosecrati sunt canones. per hoc intendens inducere ad concordiam multa capla que in tribus premisis primis di. discordare videbantur. quorum quidam dicebant quod clerici licet habere uxorem. quidam a contrario assererent.

Trigesima di. pbat extra in terminis de eo quod dicitur prima di. quod ex causa interpretandi sunt canones.

Trigesimaprima di. pbat et ponit exempla in terminis qualiter clerici contineri debent. et in finecludit quod ab omnibus est suanda continentia prout est ab orientalibus. et dicit quod continentia clericorum cepit ex tempore et ponit de causa continentie ponens de substitutionibus quorumdam hereticorum pingia et quidam alia detestantur.

Trigesimasecunda di. pbat reprobandum continentiam et quod a clerico continentiam non sunt audienda diuina officia. postea pbat contrarium et illud tenet. Item pbat quod laicus uxorem potest ex dispensatione habere beneficium et de coha. cle. et mulie. tractat.

Trigesimatertia di. pbat quod non solum ille qui duas uxores habet. promouendi non sunt. sed et ille qui unam uxorem habuit et alteram concubinam nisi ex dispensatione vel uxorem tamen meretricem ad sacros ordines. promouendi non sunt. nisi illi qui morbo epileptico vel demoniaco furore vel simili quibus laborant seruata distinctio ibidem posita in notatis.

Trigesimaquarta di. ponit quod oportet episcopum vitare nimiam familiaritatem domesticarum personarum. et quod non licet venari et iterum reuertitur quod non licet clerico habere concubinam vel uxorem meretricem. et si laico licet habere concubinam. vel uxorem non sollemniter ductam.

Trigesimaquinta di. pbat quod ordinandus in episcopum oportet esse sobrius non luxuriosus et non violentus. et hoc. j. di. xl. et ponit de pena ebriosorum.

Trigesimasexta di. pbat quod oportet episcopum providere et non solum laicis peritis sed etiam secularium negotiorum dispensatione. et hoc ultimum melius tractat in. xxxix. di.

Trigesimasextima di. querit et ponit quod secularibus literis oportet ordinandus esse eruditus. et utrum liceat eas addiscere. et respondet sic dummodo non ad voluptates sed ad eruditionem eas addiscat. et quare periculosa est ignorantia episcopis et clericis.

Trigesimaoctava di. pbat quod literis debet esse eruditus sacerdos et canones ignorare non debet. et ultimo reprobat ignorantiam ponens quod voluntaria ignorantia omnibus est noxia. et si nesciat legem bene latius non propterea reprehendendus a scholaribus per. c. secundo.

Trigesimanona di. pbat quod scholaribus et sacerdotibus necessaria est noticia secularium negotiorum et peritis. et quod nimia simplicitas repellit a promotione. et sunt ibi multa bona capla ad probandum quod bona est scientia.

Quadragesima di. probat quod oportet episcopum ornatum esse moribus et virtutibus. et quod non locum homines sed bonum locum sanctificat excepta apostolica sede. et ibi incipit. v. c. apostolice regule

Quadragesimaprima di. pbat quod oportet episcopum esse ornatum in incessu et habitu et cibis. de hoc de vita et bone. cle. deus qui.

Quadragesimasecunda di. pbat quod oportet sacerdotem esse hospitalem ex de preben. de monachis. et quod in hospitalitate non est habenda delectio personarum. Item quod prebende pudentibus. et ibi sunt. vi. capla apostolice regule.

Quadragesimatercia di. pbat quod episcopus debet gratiam docendi et discretione ne aut taceat. proferat aut dicenda taceat

Quadragesimaquarta di. pbat quod non debet esse episcopus nec sacerdos nec clericus in promissionibus et ebrietatibus nec in pauperibus. de hoc ex de vi. et bo. a crapula.

Quadragesimaquinta di. pbat quod non debet esse episcopus per cassos hominum non irascibilis sed paciens. de hoc ex de sen. excom. vniuersitatis. et c. ti. in voluntate. nec debet per vim homines ad fidei trabere. de hoc ex de bap. et c. effect. maiores ultra medium. et quod in se disciplinam et misericordiam debet habere.

Quadragesimasexta di. pbat quod litigiosus non debet esse episcopus. et ponit in principio verba nihil est impudentius arrogantia rusticorum qui garrulitatem artem putant. et parati ad lites in subiectos tumide intonat quod ex arrogantia superbie. puenire manifestum est. Item quod usurarius vel malefici. promouendi non sunt. et est causa quare non debet esse episcopus. quia tales vel sunt adulatores vel detractores vel discordiam seminantes. ut ex de cli. maledi. per totum de excess. prela. per totum.

Quadragesimasextima di. pbat quod cupidus et usurarius non ordinatur ex de preben. cum iam dudum. et. xlvij. di. sicut bi. et quod necesse est quod episcopus sit dispositus bene domui sue et sciat suos corrigere quantum in se est. et tractat in hoc di. xi. et. xij.

Quadragesimaoctava di. prohibent neophiti episcopos. promoueri et quod ordinate ad ordines ascendendum est. nam casum appetit qui ad summi loci fastigia postpositis gradibus abrupta querit ascensum. in. c. di. c. fi.

Quadragesimanona di. ponit casus et rationes quare criminosi et viciosi non debeant in episcopos. promoueri quod in predicta regula apostolorum in predictis locis. prohibiti fuerant. dicit. n. aliqui nouimus quod cum is qui displicet ad intercedendum mittitur irati animus ad deteriora. prouocat. deinde ponit. c. in quod de monstrat quod ceci et toto naso magno vel puo. promouendi non sunt et quod promouendi in episcopum vel platum vine deat ostendit et sub predicto tractat. xlvj. c. apostolice regule de quibus promissis.

Quinquagesima di. querit utrum criminosi post pactam penitentiam in propriis ordinibus remanere vel ad maiores gradus ascendere valeant. et pbat quod sic quod ipso iure quod quod dispensationes ut ibi non. quod est super preben. di. et eius diffinitiones sunt varias opinionis. de hoc etiam de tempore. or. c. fi. ultimo tractat de homicidiis et publice penitentibus ad sacros ordines non promouendos. ut ex de biga. c. i. et b. ex de homi. p. totum.

Quinquagesimaprima di. pbat quod curiales et rationibus obligati iudices et aduocati promouendi non sunt.

Quinquagesimasecunda di. tractat de clerico per saltum promoto qui in ordine suscepto non ministrat nisi prius habeat ordinem quem obmisit. de hoc tractat ex de clerici. p. saltum promoto per totum.

Quinquagesimatertia di. pbat quare curiales et aliter obligati ordinandi non sunt.

Quinquagesimaquarta di. pbat quod serui et sarraceni promouendi non sunt et iudei non possunt habere principia christiana.

Quinquagesimaquinta di. pbat quod contra viciat illiati bigami forislegi serui. promouendi non sunt vel originarie predictis nec sollemniter penitens bigamus et ceteri et c.

Quinquagesimasexta di. pbat quod ille qui est filius sacerdotis non promouetur si incontinentia parentum sectatur et nisi dispensatione habilis sit.

Quinquagesimasextima di. pbat quod qui baptizati in egritudine non ordinantur quia eius fides non est voluntaria.

Quinquagesimaoctava di. pbat quod monachus non debet assumi ad regimen ecclesie secularis nisi de licentia sui abbatis et consensu diocesani episcopi. de hoc plene de capel. mo. c. i. et c. sequenti.

Quinquagesimanona di. pbat quod qui ecclesiastici disciplinis imbuti non sunt per ordinationem ad summum sacerdotem

uñ nō aspirēt vt sic p grad^o fiat ascensus seu p ordies.
Sexagesima di. pbatō z ostēso a. xl. di. s. nūc autē. q
 possit ad sacerdotiū. p̄moueri z q non. pbat z docz ex
 qbus ordinibus in archiep̄z v̄l p̄positū v̄l ep̄m sūt eli
 gēdi. de hoc ex d. eta. z qua. a mltis. z d. elec. cū i cūctis.
Sexagesima prima di. pbat q laici nō sūt in ep̄os. p
 monēdi nel eligēdi. sed p singulos ordines sūt eligē
 di ep̄i z probandi. sed laici bene p̄t postulari. et q ele
 ctio est faciēda de pp̄ia eccl̄ia si fieri p̄t. de hoc ex d
 elec. cū inter. z. c. cū magistrū. et q d̄ia est in electionē
 et postulatiōez. ut in sequēti. s. z v̄sitato: nō p̄t de re
 bus eccl̄ie alienare in. s. cū.
Sexagesima secūda di. pbat q electio ep̄oz faciēda ē
 per clericos nō p laicos q̄a popul^o docēd^o ē nō sequē
 dus. de hoc plen^o de causa possēsiōis cū eccl̄ia.
Sexagesima tertia di. pbat q nullo mō laici debēt se in
 gerē electioni ep̄oz. de hoc de elec. q̄s. z. c. sacro. sed
 electiōes iam facte p̄t eis p̄sentari. Itē q electio ep̄oz
 d̄z fieri. i. tres mēses in q̄b^o sedes vacauerit z a maiori
 pte capli. de hoc ex de elec. ne. p defectu. Et ponit d̄o
 natione lodouici impatoris facta ro. eccl̄ie. et de iuramē
 to q̄d impator p̄stat pape.
Sexagesima quarta di. pbat quo tpe et q̄b^o p̄ntib^o debēt
 ep̄i p̄secrari. de hoc ex de temp. or. si archiep̄s.
Sexagesima quinta di. pbat q p̄ntib^o oib^o p̄prouinciali
 bus ep̄is uel se excusantib^o debet ep̄us p̄secrari ab ar
 chiep̄o. de hoc ex de temp. or. si archiep̄s. z q p̄mas ē
 debet p̄sentire si p̄uincia habet p̄mates. de offi. or. duo
 in tex. et in nō. et q si oēs ep̄i defuerint ius vniuersitatis
 tradit vnum.
Sexagesima sexta di. pbat q archiep̄s ab oib^o p̄pro
 uincialib^o ep̄is est ordinādus. z q in p̄secratiōe ep̄i ad
 ad min^o debēt tres ep̄i interesse.
Sexagesima septima di. pbat q ceteri p̄lati z corep̄i z
 sacerdotes p̄nt ab vno solo ep̄o p̄secrari uel ordinari. z
 q solus ep̄us p̄t illū honorem p̄ferre sed nō solus an
 ferre. de hoc ex de transla. c. ij. in p̄n.
Sexagesima octaua di. pbat q illi qui sūt ordinati ab
 illis quos nō p̄stat esse ep̄os itēz sūt ordinādi. Itē
 de eccl̄ijs. de hoc rubrica de baptis. c. i. z de p̄secratiōe
 ecc. c. i. z. ij. z quare corep̄i sūt renōti. et q nō sūt ep̄i q
 ad min^o quā a tribus sūt p̄secrati.
Sexagesima nona di. pbat q p̄ma tōsura clericū d̄ ma
 nu abbatis suscipi p̄t. de hoc extra de sup. ne. p̄la. c. i. z
 de eta. z qua. cū p̄tingat. nec ab ep̄o alteri^o ciuitatē nec a
 suo absolute clericus ordinari debet.
Septuagesima di. pbat q cleric^o sine titulo ordinari
 nō debet. et q clic^o n̄ p̄t h̄re nisi vñū titulū. p. c. factoz
 de quo habet ex de elec. dudū. z de eta. z q̄li. eam te.
Septuagesima prima di. pbat q ep̄s alteri^o ciuitatē p̄t
 ordinare clericos alienos cū l̄ris. pp̄ij ep̄i. de hoc ex de
 tempo. ordi.
Septuagesima secūda di. pbat q ep̄s nō d̄z dare l̄ras
 dimissorias suis clicis nisi rogat^o. z ponit formā ip̄az
 l̄raz. de q̄b^o b̄f de cleri. pere. p totū. et de cle. non res.
 fraternitati.
Septuagesima tertia di. pbat qualiter littere formate
 et dimissorie fiant.
Septuagesima quarta di. pbat q clericū inuēti ordinandi
 sūt p̄ s̄tractiōez b̄nficioz. ex de elec. cū in cūctis ultra
 medium. et de etate et qualitate. c. queris.
Septuagesima quinta di. pbat q die d̄ficio debet ep̄us
 cōsecrari z infra tres mēses. de hoc habet ex de tem.

ordi. l̄ras. et q ceteroz clericoz ordinatiōes debēt fieri
 in sabbato quatuor temporum. de q̄ ex de tēp. or. c. iij.
Septuagesima sexta di. pbat q̄re p̄dicta quatuor tpa
 sūt ieiūanda. et quibus temporib^o sūt celebranda.
Septuagesima septima di. pbat qualiter clericū sūt per
 gradus ordinandi z de interstitijs tēpōz et de etate or
 dinandoz usqz ad ep̄m.
Septuagesima octaua di. docet qua etate sūt sacer
 dotes ordinādi. de hoc extra de elec. cū in cūctis z d. eta.
 et quali. per totum.
Septuagesima nona di. pbat q electio sūmi p̄ntificis
 fiēda ē a solis cardinalib^o. de elec. licet. et vñ^o d̄ cardina
 libus v̄tute ap̄lico d̄ electiōe nō tractet. et p̄ quē gradū
 q̄s sit p̄monēdus in cardinalē et q̄ electio p̄ualeat.
Octuagesima di. docet in q̄b^o locis debēt p̄mates et
 p̄riarche institui. et in q̄b^o ep̄i. z q nō mltuz d̄z distare
 vna sedes ep̄alis ab altera. de hoc ex d̄ p̄uile. c. i. et quo
 tpe p̄mates sūt institui.
Octuagesima prima di. incipit sub epilogo dare etiam q̄
 docuit a. xxv. di. de regula ap̄lica. et de hoc tractat usqz
 ad. xij. di. c. iij. et sub epilogo alio ordine reuerat. c. ap.
 regulē. et docet q ordinādus in ep̄m d̄z ē sine crimie
 nec clericū mulierib^o cohabitare. et in ipsa docet p̄ q̄b^o
 criminib^o sūt ipsi p̄lati deponēdi z in monasterijs po
 nēdi. et an ip̄o facto sūt depositi. de vi. z ho. p totū.
Octuagesima secūda di. docet q ep̄s bis q suis mani
 bus laborare nō p̄t. puidere debet. et videt repetē illa
 vñ^o vxoris v̄z. et de p̄uilegia clericoz z de incōtinētia
 puniēda. et de p̄uilegia z dispens. que cūz eis fieri p̄t. z de
 fornicatiōis peccato seu alijs criminib^o. de hoc extra d̄
 indi. at si.
Octuagesima tertia di. docet q p̄lat^o nō solū inuēni a
 peccato esse d̄z. s̄z etiā peccatū alioz p̄sentire nō debet. q̄
 error cui nō resistit approbat. de hoc ex de homici. sic
 dignus. z n̄b̄l miser^o tali p̄elato.
Octuagesima quarta di. docet q d̄z esse vigilās circa de
 fensionem pauperū reueratiōez p̄p̄fioz z curatiōez
 monasterioz. et itēz de mūdicia castitatē que debet esse
 in clericis.
Octuagesima quinta di. tractat de hospitalitate clericoz
 in q̄stuz est eis necessaria q̄a si ab eo inueniāt alieni iure
 prohibent ordinari. ex de p̄ben. cū iam dudum.
Octuagesima sexta di. pbat q ep̄m d̄z esse doctorem
 ut sciat corrigere subditos. et q doctrina sua debet p̄
ferre sacra scripturā nō l̄ras seculares. Itēz liberalem
 patientiā necessitatem nō tñ h̄stioniū. Itēz non p̄
cussorem. nō venatores. elemētēz z cōpati calamitatib^o
 nō credere facile. opib^o illicitis nō instare. nō turpis lu
 cri cupidus sit. inueniat viduis pupillis z opp̄ressis.
 nec ad vindictam facilis.
Octuagesima septima di. pbat q viduis orphanis et
 opp̄ressis ep̄s debet dare subsidium et pupillis.
Octuagesima octaua di. pbat q clericū cupiditatē cau
 sa negociatores esse nō debēt. sed pietatis causa curam
 orphanis z viduis imp̄dere. ex ne cle. uel mo. c. i. d̄ vi.
 et bo. de. c. fi.
Octuagesima nona di. pbat q ideo d̄z ep̄m esse domni
 sue b̄n̄ p̄posituz. ut sciat in dispensatiōe rez eccl̄ie regu
 lam esse obseruādaz. q̄ singula officia singulis p̄sonis
 cōmittat. z q iconomuz uel vicedim h̄re debet. z q p̄
p̄ngs uel fanore sibi p̄uilegiū nō cōmittat ecclesiastica of
 ficia. sed sūt distincta sacramenta dei.
Nonagesima di. pbat quare religiosus ordinādus ē

et qualiter litigiosi corripiedi sunt et non ordinandi. et de oblationibus non sunt recipiende muneribus et similibus. **Nonagesima prima di.** probat quod clericus teneat decem horas suas. et quod etiam si sibi sua beneficia non sufficiant possint sibi querere necessaria artificioso suo litato. de hoc extra de elec. vel mona. c. i.

Nonagesima secunda di. probat quod magis corde quam vocibus cantandum est in ecclesia dei et non cum organo vel melo diis ut populum delectet. **Nonagesima tertia di.** probat quod obedientiam inferiores maioribus debent. et quod nullus debet concitare inimicis romanæ ecclesie. Item omnes episcopi qui sunt propinqui ei debent eam semel in anno visitare per se. ceteri vero per nuncios. ex de iure iurata. ego. n. reliqui minores in ecclesia semper debent subesse maioribus nisi minor locum maioris teneat vel teneat. extra de ma. et obe. c. ij. et c. statum. et quanta differencia sit inter presbyteros et diaconos. et quanta inter episcopos et presbyteros.

Nonagesima quarta di. probat quod maior in officio potest committere minori vices suas. ita quod legati sedis apostolice impediendi non sunt. et impedientes sunt excommunicandi. et quanta potestatem habet archidiaconi super presbyteros parochialium ecclesiarum. **Nonagesima quinta di.** probat quod etiam presbyteri episcopis possunt presbyteri quibus ei subditi sacra mysteria celebrare et predicare. et quod olim idem erat presbyter et episcopus. et qualiter ipsi episcopi debeant a suis clericis reuereri quia in ecclesia debent sedere episcopi in sublimiori sede. scilicet in domo sunt eius socii. et presbyteri chrismate possunt ungere infirmos. **Nonagesima sexta di.** probat quod laicis etiam impatoribus non est aliqua tributa facultas ordinandi aliquem vel iudicandi de rebus ecclesiarum. et qualiter sacerdotum et impium sunt distincta ab ipso deo. de hoc extra de iudi. notum de ma. et obe. folite. et de donatione constantini.

Nonagesima septima di. probat quod presbiter ecclesie impator et ceteri principes possint in presumptos adiungere et ecclesiam iuvare. de hoc in. c. i. de offi. ordi. **Nonagesima octava di.** ostendit super qualiter et qui sunt in clericos promouendi. ponit qualiter clerici peregrini et ultra mari sine testimonio. v. episcoporum recipiendi non sunt. de hoc extra de elec. pere. per totum.

Nonagesima nona di. docet iterum et plenius de primatibus et potestate eorum qualiter solo nomine differunt a patriarchis et maioribus sint episcopis. de hoc extra de offi. ordi. duo. et de diuisione principatum aliquid dicit.

Centesima di. tractat de pallio et usu eius. de quo habet de elec. significasti. c. q. sicut. et de transla. c. ij. de visita pal. per totum.

Centesima prima di. probat quod una provincia non debet diuidi in duas. de hoc extra de pben. maioribus. nec una provincia debet habere duos archiepiscopos. Et finit prima pars decreti. Deinde ordinat causas in quibus prima de simoniacis et ordinationibus tractat eo quod de elec. ecclesiastica. et de ordinibus super sufficienter monstratur erat.

Centesima secunda di. tractat de pallio et usu eius. de quo habet de elec. significasti. c. q. sicut. et de transla. c. ij. de visita pal. per totum.

Centesima tertia di. probat quod una provincia non debet diuidi in duas. de hoc extra de pben. maioribus. nec una provincia debet habere duos archiepiscopos. Et finit prima pars decreti. Deinde ordinat causas in quibus prima de simoniacis et ordinationibus tractat eo quod de elec. ecclesiastica. et de ordinibus super sufficienter monstratur erat.

Centesima quarta di. tractat de pallio et usu eius. de quo habet de elec. significasti. c. q. sicut. et de transla. c. ij. de visita pal. per totum.

Et habet hec causa. vij. quoniam et incidentia quedam ex simonia more suo interferens. In prima queritur an sit peccatum emere spiritualia. gratianus primo allat ad probandum quod sic usque ad. §. sed obijciunt. Ibi in prius obijciunt et tres facit obiectiones quibus respondit. et respondens auctoritatibus probat. probans quod ordinationes ab hereticis facte dummodo in forma ecclesie tenent distinguens in. §. signo. inter sacramenta necessitatem et sacramenta dignitatem. et eam persequitur usque ad. §. ex his. ibi transiit se ad hereticos et de eorum sacramentis varie statit usque ad. §. statit. ibi ad principale propositum redit. et tractat de simonia usque ad finem questionis. et de hoc extra de simo. per totum. et de renu. nisi cum predece supra. §. ij. Probat etiam qualiter simoniaci remanent in ordinibus suis dispensatione et quod datur non. et in tractatu de hereticis tractat incidentem de baptismo et eius effectu. de hoc extra de baptismo per totum et de eucharistia. de quo extra de cele. mis. per totum. Tractat etiam incidentem quod non sunt sacramenta in peccatoribus prelati despicienda usque ad. §. duo autem. de quo extra de vi. et bo. cle. vnde deinde accedit ad probandum per c. quidam dicunt. et. §. obijciunt quod baptismus et ordines bene conferuntur ab heretico dummodo in forma ecclesie sed non ad effectum vel executionem nisi ignorant recipientes quia tunc bene quo ad executionem et effectum conferunt usque ad. §. statit. A. §. statit usque ad. §. sic probat quod per nullo sacramento recipi potest peccunia. nedum pro ordinatione. de quo extra de simo. non satis. et c. et. cum in ecclesia et c. cum sit romana. Postmodum distinguit inter illos qui scienter a simoniaco ordinantur. et illos qui ignorant et de pena et ignorantia eorum i. c. statum. probans in. c. ordinatio nes. quod motus simonia committat quia aliud est munus ab obsequio et. et in. c. sunt nonnulli. dicens ad finem quod quod ab ordinando vel eligendo recipit pecuniam vel dat puniri debet sicut qui promittit pecuniam ob accusandum vel ob iudicandum vel ob testimonium ferendum vel non ferendum puniri debet quasi simoniam committat. ut. i. q. ij. videntes.

Secunda. q. queritur utrum per ingressum monasterii pecunia sit exigenda vel etiam exacta persolueda. docet quod non. ostendens primo quod ecclesia non debet perferri nisi per modum ei persoluat de hoc extra de ec. ed. c. penul. si tamen aliquid sine petitione fuerit oblatum recipi poterit. de hoc extra de simo. et si quoniam in auctoritate sancti episcopi. §. si quis autem clericos. Probat insuper quod beneficia ecclesiastica non sunt danda dimitibus sed pauperibus per c. clericos et c. pastor qui alio vult viuere habet beneficia ecclesie receperit sacrilegium committit et iudicium sibi manducat et bibit.

Tertia. q. queritur an ingressum ecclesie vel prebendam emere sit simoniacum. docet quod sic quia nec spirituale nec spirituali annexum emere habet nisi in casibus de quibus habet extra ne plati vices suas querela et hic in non. prima et supra. c. ij. Item a de pena talium ementium et venditum ostendit. docet etiam quod si iudex per iudicando pecuniam receperit simoniam committit. per c. vendentes. de hoc extra de vi. et bo. cle. cum ab o. et Inno supra c. non solum.

Quarta. q. queritur an primum crimen filio imputetur. quod eo ignorante statit esse admissum. docet primo quod ignorantia excusat multis auctoritatibus nisi filii imitent vicia patris vel nisi ostendatur ad eos peruenit. extra de renu. nisi cum predece ultra medium de usuris ma. distinguens in. §. notandum inter ignorantiam iuris et facti et iuris civilis et naturalis. de hoc habet extra de epi. qui re. epi. c. i.

Quinta. q. queritur an liceat ei esse in ecclesia vel fugi eo ordine quem sic perna pecunia est affectus. probat quod sic dispensatione renunciendo episcopi. de hoc extra de simo. nobis. et possit etiam promoueri isti ignorantes. et etiam dicendum est si per

vim etiam artef simoniam intercedere. ut in. c. finali.
Sexta. q. querit vtr illi qui ab isto simoniaci ignora-
ter ordine receperunt sint abiciendi. rñdet q nō p. c. sigs
qd est in pma. q. bui? cāe sigs a simoniacis. Itē docet
in eadez qōe q dare aliqd ut eligat vel ut electio ei? cō
firmet simoniacū ē p. c. sicut is inuit? .z. C. de epi. z. de.
si quinquam .

Septima. q. querit an iste renunciatio sue heresi sit reci-
piēdas itē in epali dignitate suadēte ecclie necessitate
vel utilitate z ibi sup. §. nisi rigor tractat de dispensatio-
ne ad plēnū tractat etiā d hereticis qñ reuertūt ad eccliaz
et qualiter z sū qua forma recipiēdi sūt. z q necessaria
est qñq dispensatio p. c. dispensatiōes ad fines pbat qñ
ordinati ab ecclia sūt ab hereticis recipiēdi. dñdēs p
c. si. q. cetera crimina respectu simoniace prauitāt p ni-
bilū reputantur. de hoc extra de simo. c. tanta

Querit quidam epus de lapsu
carnis zc. Ita cā bz viij. q. In pma. q.
tractat qualiter circa iudicia et cās i oculi-
tis. et qualiter in notorijs sit pcedendū

Secūda. q. tractat q spoliat ante restitutiōez suis spo-
liatoib? rñdē nō cogit. z de hoc ex de oz. cog.

Tertia. q. tractat qua pena feriēdi sūt calūniatores z d
abolitiōib? d hoc ex de accu. sup. bis. z d collusiōe.

Quarta. q. tractat quot testes in qualibet cā sufficiāt. d
hoc meli? d testib? p totū ti. z pserim in. c. licet.

Quinta. q. tractat de purgatiōe canonica et vulgari. de
hoc melius extra de pur. canonica z vulgari.

Sexta. q. tractat qualiter et qñ sit appellandum. de b
extra d appel. z. C. z. ff. et in aneten.

Septima qōe pbat q laici d clericos in accusatiōe re-
gularit audiēdi nō sūt. nec inferior cleric? d maiorem
de hoc ex de hereticis excoīcam? de testi. decetero z d
accusa. c. i.

Octava. q. ponit qualiter accusans se d3 subscribē et li-
bellūz formare. de hoc ex de p. c. c. me.

Quidaz epus de ppa sede deiect?
zc. Nec est tertia cā in qua tractat in sui
pncipio de restit. spo. et habet. x. qōes
In pma qñ an restitutio sit dāda oib?

spoliat pbat q spoliati restitutiō sūt an ingressum cau-
se pncipalis. de hoc extra de restitutiōe spo. per totum.

Secūda. q. tractat de inducijs q debēt dari ipis resti-
tutis. iā anteq ad iudiciū. renocent. z die breuif hodie
q sūt arbitrarie. docet in si. q. cū agit d plati de dilapi-
datione interim d3 more tutorū uel curatorū ab officio
suspēdi. de b ex d offi. dele. venerabili et d simo. l3 heli.

Tertia. q. pbat q inducie sūt dande postquam ad
iudiciū sūt vocati.

Quarta qōe pbat q infames z nō legitime cōuicti ad
accusatiōez admitti nō debēt. z gñaliter qui admittēdi
nō sūt ad accusationem.

Quinta. q. tractat q testes de domo actorū pducēdi sūt
sūt. et etiā de suspecti iudiciū tractat z d testib? z qui a
testimonio z accusatiōe repellant. de hoc ex de accu. c.
i. et de testi. c. ff.

Sexta. q. pbat q actor debet sequi forū rei. et q nemo
de puincia in puincia d3 in ius vocari. l3 bec. q. pleni?
examinat ex de foro ppe. p totū. z de rap. c. i. z q epi d
ponēdi nō sūt nisi aucte pape. z q alij iudices vel plati
vocati sūt in ptez solitudinis nō in plenitudiez pñat

Septima qōe querit q criminosi z infames iudices
alioz eē nō debēt nec aduocati. et sup hoc inducit totū

titulū. ff. de postu. z. C. tñ dū in administratiōe tolerat
nō pōt eoz iudiciū declinari. et de b pleni? de postu.
C. z. ff. z ex de rescrip. falsitatis.

Octava. q. pbat q qñ ad ipm deponēdū accusat epus
ad min? debēt infesse. xij. epi cūz metropolitano ut as-
sessores nō ut iudices. de hoc ex d re iudi. c. nō potest.

Nonā. q. docet q accusator d accusatū absenti nō testi-
fi in absentia illi? d quē deponit audiēdi nō sūt. z qualiter
testes de quib? deponē debēt sūt instruēdi. de hoc ex
de testi. c. i.

Decima qōe pbat q testis vel accusator q deferūt in
vno casu in alio audiēdi nō sūt qā psumūt calūniosi
de hoc extra de accu. cū. p.

Undecima qōe pbat q in criminib? reaccusatio nō bz
locū nisi in casibus. de hoc melius. C. qui accusare nō
possunt. l. i. z. l. negatla. et ex de iudi. at si clerici.

Quidam excommunicatus zc.
Nec est qrtā cā z habet vi. qōes. In p
ma querit vtr excoīcat? possit aliquem
accusare. et probatur q nō. de hoc extra
de iudi. intelleximus.

Secūda et tertia qō insimul examināt. et tractāt qui z
quales qua etate debeant esse testes et qualiter exami-
ri debeant. de hoc pleni? ff. z. C. de testi. et extra d testi.
per totum.

Quarta. q. tractat q in iudicio quatuor psone sūt ne-
cessarie. et q alius debet esse accusator et al? testis. z q
inscriptio in accusatione pcedere d3 nisi in casib? de q
bus ex de vbo. sig. foris. et de accu. super bis.

Quinta. q. tractat q si accusator ad diem ul terminū
sibi assignatū nō venerit pōt excoīcari. de hoc ut lit. nō
presta. per totum de vbo. sig. ex parte.

Sexta qōe tractat q illi qui ab accusatiōe repellūt
si suam ul? iuriāz psequūt bene admittūt. de b
extra de testi. decetero.

Infamia cuiusdaz epī char-
mīla accusatoris inscribit zc. Nec ē gnta
causa. et habet quinqz questiones.

In pma qōe tractat qua pena feriēdi
sūt qui libellos famosos in occulto aliquē scribunt
de hoc. C. de fal. libel. per totum.

In secūda. q. pbat q reus edictis legitimis d3 vocari
ad causam anteq in eum snia pdenatiōis pferat. de b
ex de dolo z pñ. per totū. et de ma. et obe. inter qtuor
ff. de iudi. l. ad pemptoriū cū. l. sequenti.

Quarta qōe pbat q epus absqz synodali audientia
et aucte aplica pdenatus nō est. et cū fuerit in synodo
debet mitissima relatiōe vboz factū suū pponē non in
discretis vocib? pstrept. qd si fecerit d3 de concilio ex-
pelli ut exeat iurgium cū eo.

Tertia qōe pbat q in criminalib? cās non pōt inf-
uenire procurator. nec ad allegādum cās absentie. de b
pleni? ff. de pcura. pñuz. §. publice ex de accu. veniēs

Quinta qōe pbat q nō debet aliq reputari inimicus
eo q accusat qā nō ois qui osculat est amic? z nō ois
qui vberat est inimicus.

Sexta qōe docet qua pena feriēdi sūt accusatores q
nō pbat qd intendūt. de hoc tractauerat. ij. q. iij.

No fornicatores et infamia no-
tati zc. Nec est sexta cā. z bz quiqz qōes
In pma tractat an infames z criminosi
ad accusatiōez epī sūt admittēdi. et re-
spondet q nō nisi forte in exceptis criminibus. puta in

simonia nel in crimine lese maiestatis et heresis. et ostendit quod maiores a minoribus accusantur non sunt nec iudicandi. quia non est discipulus supra magistrum. et ponit quod sint infames. probans quod quicquid detractio in se mala sit a deo permitti ne in superbiam eleuetur quicquid.

Secunda quod probat quod non creditur episcopo soli si dicere voluerit aduersarii sui criminosus vel quod hoc ei confessus fuerit. de hoc est de testi. l. 3. et de offi. ordi. si sacerdos.

Tertia quod probat quod non licet episcopo accusato ire ad archiepiscopum alterius provincie quia non potest eum ligare vel solui nisi in casu est de rap. c. 1. et ibi. probat que dicitur provincia. et quot episcopos debet habere.

Quarta quod probat quod si contingat episcopos et archiepiscopum discordare in iudicio istius episcopi accusati quod archiepiscopus vici provincie cum aliquibus de sua provincia episcopis euocatus est. ut cum eis quod dirimat. vel si provincia habet prelatum recurrat ad eum. quorum quidem sententia tenebit nisi ad superiores fuerit appellatus. de hoc est de re iudi. c. 11.

Quinta quod probat quod deficiente accusatore reus non est cogendus ad purgationem nisi fuerit infamatus quia accusatore non probante. et est de accu. c. 1. p. et de pur. ca. p. totum de simo. de hoc in fi. et c. sequenti.

Quidam longa egritudine grauatur. et est septima causa. et habet duas questiones.

In prima quod tractat de clerico egrotante. In sui principio ponit quod in ecclesia sua alter assumens duo non est apostolicus sit tunc infirmus immo scismaticus dicitur qui se ad hoc ingerit usque ad. s. ecce. sed eo petente forsitan infirmitate grauato subrogetur alii ei vel deus ei coadiutor. et si quid deficiat in medio misse alii sacerdos qui debet ei assistere compleat sacramenta. Item quod episcopi vel ceteri prelati non debent deferre ecclesias suas et ire ad alias. de hoc est de cle. egro. et de cle. non resi. p. totum. et de transla. quanto. Item quod non debet eis prelati substitui ponens casus quibus prelato vincente potest alii substitui. de quo habetur extra de renu. nisi cum prelatum. et c. post translationem.

Secunda quod probat quod episcopus ex quo renunciat et alius substituitur est postea episcopus suum recuperare non potest celebrationem missarum. si causa infirmitatis dimiserit validum ne recuperata exequi non prohibemus.

Quidam episcopus agens in extremis. et est octaua causa. et habet quinque questiones. et hoc causa habuit ortum ab illo. c. quod est. a. causa prima. q. 1. penulti.

ubi fuit consensus quidam episcopo sibi eligere successores. In prima quod probat quod nullus prelatus debet vel potest sibi eligere successorem quia ecclesia dei iure hereditario possideri non debet. et de hoc usque ad. s. bis oibus. de hoc est de st. presby. querente. Deinde quedam adiungit ad electionem pertinentia probans quod electio electionem non debet respicere. et qualiter eligi debeat. de qua habet. C. de epis. et cle. si quis. et de renu. nisi cum prelatum. et hoc propter bonum obedientie quod magnum est. de quo est de ma. et obe. c. 1. et qui episcopatum desiderat bonum optat desiderat. Item ferit qualis et qualiter eligi debeat usque ad. s. cum autem probans etiam quod quicquid eligunt mali prelati propter peccata subditorum. et quam grauiter peccant qui scientes se insufficientes prelaturas assumunt cum aliorum sedem qui magis digni sunt non dubitant occupare.

Secunda quod probat quod eorum patrocinia in electione conualescere non debent sed vita et moribus est preferendus. et quod omnes electores de eligendo possunt iudicare et examina-

re. postquam electus fuerit de eo non possunt iudicare. et de elec. cum inter.

Tertia quod probat quod non est simonia qui post suam electionem pro indennitate ecclesie sue iuramentum prestat de hoc est de elec. significasti.

Quarta quod probat quod pendente accusatione contra prelatum ante tempus sue non debet subditi ab eo discedere nisi ei non obedire. de hoc est de accusa. olim.

Quinta quod probat si quis prelatus super aliquo crimine ad sedem apostolicam fuerit vocatus non debet a curia discedere sine litteris pape. de hoc est de iudi. c. 1. et de procura. constitutus.

Entetia excommunicationis notatur quidam archiepiscopus. et est nona causa. et habet tres quodones. In prima quod probat quod ordinationes facte ab excommunicatis et electiones facte ab hereticis non sunt recipiende quia non habent executionem nisi fuerint cum ordinatis dispensatum. de hoc est de or. ab epi. c. 11.

Secunda quod probat quod nullus episcopus debet clericos alius diocesis promouere sine commendaticio litteris proprii episcopi vel parochiani alicuius recipere ad divina vel iudicare. de hoc est de para. c. 1. et. et. iij. rata tamen poterit beneficiis illis ordinatio a propriis episcopis. ut probat. c. lugdun. et est de temp. or. post transla.

Tertia quod probat quod archiepiscopi de subditis suffraganeorum suorum non iudicant nisi in casibus. de hoc est de offi. ordi. c. pastoralis quauis ecclesia romana de oibus indifferenter iudicat et nullus de ea nisi deus immo cuiuslibet ecclesie potest propter prerogatiuas sue prelati de prelato puidere ut eum remouere similiter. ut in. c. nunc vo. et de hoc est de procu. constitutus.

Quidam laici basilicam a se factam. et est decima causa. et habet tres quodones. In prima. quod probat quod ecclesie cum omnibus rebus suis ad episcopi ordinationem in cuius

territorio site sunt pertinent. et ecclesie oblationes et facultates earum a laicorum dispensationibus prohibetur esse imunes. de hoc est de sepulchris certificari. et de offi. or. conquerere de reli. domi. de xenodochis. de censu. cum aplos p. totum de consti. ecclesia.

Secunda quod probat quod quicquid ecclesie cum rebus suis sunt in dispositionibus episcoporum non tamen habent prelatum dilapidandi vel vendendi bona ipsorum. quod probat per auct. hoc tunc potest rectum. et per alias leges nisi in casibus. Item quod prelati possunt et renouant. de hoc est de re. eccle. non alie. p. totum et alienatores tenent res ipsas ecclesie restitue nihilominus tanquam fur et latro punitur. et de elec. q. sicut.

Tertia quod probat quod nonnulli cathedralici debent habere episcopi de ecclesiis parochialibus. et qualiter quantam vel tertiam partem fabrica ecclesie reparanda secundum diuersas prescriptas dices et de obuentibus ecclesiarum. et de quibus oblationibus habere debeat. et quod nullus debet habere plures ecclesias nisi propter pauperes quos viuat. de hoc est de his que sunt a maiori parte causa. de sepul. certificari. de elec. dudum. Item imponit modum secundum quem episcopi debeant parochias visitare. de hoc est de censu. cum aplos de offi. archi. c. 11.

Clericus aduersus clericum. et est undecima causa in qua tractatur in parte de litigiis. et habet tres quodones.

In prima quod exalatur et docet multis autoritatibus quod clericus semper est trabendus coram suo non civilis iudice. nisi in casibus de auctoritate tamen sui maioris

de hoc eſt d. ſo. ſpe. per totū. ⁊ maxime in. c. ſi diligenti
de iudi. at ſi clerici ad ſi.

Secūda. q. pbat q. ſuſpēſione dign⁹ eſt qui ad civiles
iudicem clericū trahit. ut in p̄dicto. c. ſi diligenti.

Tertia. q. pbat q. qui ſuſpenſus celebrat irregularia
efficiat. ⁊ deponi pōt. de hoc eſt de cle. ex. m. per totum
⁊ q. ideo publicāda ē excoicatio. q. coicātes minoꝝ ex
coicatioe ſūt ligati. de hoc eſt de ſen. exco. p. totū. pbat
qualit̄ ſinia paſtoris ſine iuſta ſine iniuſta timēda eſt. d.
cens poſtmodū p̄riū q. iniuſte ſine parendū nō eſt niſi
ppter bonū obedientie. ⁊ ne hoies in nos peccēt quia
apud nos p̄ſentia bona. apud alios bona fama de no
bis neceſſaria eſt. p. c. inter vba laudatūz. ⁊. c. nō ſūt au
diendi. ⁊. c. iſte alias ve qui bonū ⁊ malū dicit ⁊. c. imo
illa qui male excoicat p̄ate ligadi ſe p̄uat. pbat qua
liter ſinia q̄q̄ eſt iniuſta ex ordine. q̄q̄ ex cauſa. q.
ſine cā nūq̄ debet quis excoicari. ut in auct. d. ſanc. epi.
ſ. omnib⁹ aut epiſ. q̄q̄ ex ordine. de hoc de ſen. ex.
ſacro. et q. quatuor ſūt que p̄uerūt b̄iana iudicia. ⁊ q.
nō ſemp eſt obediendū maioꝝ nōſtris. ⁊ qui ſūt illi
qui nō incidūt in excoicationēz p̄pter coiones excoica
toꝝ ad ſinē pbat q̄liter excoicati ſūt abſoluendi ⁊.

Quidam clerici ſua relinquere.
uolunt ⁊.

Hec ē duodecima cā in qua tractat vtrū
clericis liceat habere p̄p̄iū ⁊ de eccleſi
aſſicaz ⁊ ⁊ alienatioe. q. in ſup̄iori cauſa tractant de li
tigijſ clericorum. et habet quinq̄z queſtiones.

In p̄ma q̄one tractat et querit vtrū liceat clericis ſecū
larib⁹ p̄p̄iū habere. pbat p̄mo q. nō vſq̄ ad illud
c. ego ſum. ⁊. ſ. p̄tra vero. deinde pbat q. ſic deinde ſol
uit. poſtmodū q̄rit ibi incidēt vtrū res eccleſie poſſint
diuidi per p̄bendas. ⁊ ſoluit q. ſic et nō. pbat. imo cau
ſa ſup̄ hoc inducta p̄riū innuit. Item eſt in quadaz no
ta ſi. c. illi qui. gl. in vbo hic patet ſup̄. c. libi aut vbi ex
aminat vtrū illi qui de patrimonio poſſint viuere poſ
ſint ſine peccato b̄ficiū recipere. ⁊ ſoluit q. ſic. ſed non
ad ſuū vſum ſed ad vſum pauperū. alias ſibi iudiciū
māducāt. ſed p̄ſuetudo p̄riū ſeruat quaz papa ſcit et
diſſimulat nō dico tolerat. de b̄ eſt d. reſcrip. poſtulaſti.

Secūda q̄one querit an res eccleſie donata uel aliena
ta per clericos poſſit ſtare apud donatoꝝes uel recipiē
tes. docet q. nō niſi cū dat ob redemptionem captiuo
rum ob debitūz ad elemoſynas pauperū ⁊ ob vilitatē
eccleſie. ut habet in p̄n. q. in notatis in eius ſumma et
in caſib⁹ qui ſunt. C. de ſacroſanc. eccle. l. i. ubi in au
tenticiſ ibi poſit. Item in caſu de quo habet eſt de do
ha. c. i. ⁊ tūc ſine p̄ſenſu capli ut videt tenet alienatio bo
ne rei dare cōſuetum.

Tertia q̄one querit de his que quis poſtq̄z fuit ordi
nat⁹ cleric⁹ in eccleſia acquiſiuit que non habuit añ. rñ
del q. ſi intuitu eccleſie acquiſiuit debēt eſſe eccleſie ce
tera redeant ad heredes. de hoc eſt de teſta. c. i. ⁊. c. cum
in officiis. ⁊ de ſuc. ab inſteſta. c. ij.

Quarta q̄one qua querit ſi d. ſuis et eccleſie reb⁹ aliqd
acquiſiuit cleric⁹. docet q. p̄ rata inter heredes cleric⁹
et eccleſiam diuidi debent. ut dicto. c. requiſiſti. ⁊ ſi d. pe
cunia eccleſie emit aliquid nomine eccleſie d. hoc debet
conſicere inſtrumentūz. de hoc eſt de peculio clericoz
c. i. et per totum ti.

Quinta q̄one docet q. pōt cleric⁹ condere teſtamētūz
de his que añq̄z habuit eccleſiam acquiſiuit. ⁊ de his q̄
poſtea intuitu ſue p̄ſone. uō autem de his que ad eccle

ſiam pertinent. alias tanſſidem de ſue eccleſie relinquet
Doceſani cuiuſdam eccleſie ba
ptiſmalis clade preſſi ⁊.

Hec eſt decimatertia cā in qua tractatur
de decimis cui eccleſie ſunt ſoluēde. ⁊ d.
iure funerandi. ⁊ habet duas q̄ones.

In p̄ma q̄one querit vtrū illi qui tranſſerunt ſe de vna
parochia in aliam et habēt p̄dia in alia poſſint ſoluē
decimas de p̄dijs in parochia in qua morant̄ uel in
ſecūda in qua tranſſuerūt. docet q. in parochia vbi ſita
ſunt p̄dia ſoluēde ſunt decime p̄diales niſi p̄ p̄e
ſcriptionem eas amiſſit parochia. de hoc de paro. c. ſi. ⁊
per totū de deci. per totum. ⁊ maxime in. c. ad hec. hoc
tamen vltimūz q̄ dicit de p̄ſcriptione pertinet ad ſe
cundam queſtionem.

Secūda q̄one qua querit vtrū iſti parochiani q. ſic
ſe tranſſulerūt poſſint eligere ſepulturam in p̄ma vlt̄ in
alia ad quam ſe tranſſulerūt. pbat q. in p̄ma regula
riſer. ut eſt de ſepul. per totum. Item docet ibi q. ſepul
tura vendenda nō eſt. ut eſt de ſepulturis abolēde. ⁊ in
de credo q. ſint extracta illa decre. Itē docet. j. e. p. qui
bus ſit orandum poſt mortem. ⁊ qui debeāt in eccleſia
ſepeliri uel non. ⁊ quot mōis anime defunctorū purgā
tur. ⁊ qualiter per. xxx. dies. uel. xl. ſit p. mortuis uel eo
rum exequijs celebrandum. et de eoz exequijs qualiter
ſint celebrande. de quibus cauē eſt de celebra. miſſarū
cū marbe ad ſi. de teſta. c. p. ⁊ q. eis qui ſuſpēdio mori
untur ſepultura nō eſt neganda ⁊. de hoc. lxxij. q. v.
quid ergotut quia deus nō punit bis in idipſum. ⁊. j. c.
pxi. ij. q. vlt.

Clerici cuiuſdaz eccleſie queſti
onem de p̄dijs mouent.

Hec ē quattadecima cauſa. ⁊ habet ſex
queſtiones.

In p̄ma queſtione tractat d. clericis an poſſint petere
res proprias.

Secūda q̄one qua queritur an cleric⁹ poſſint clericos
ſue eccleſie in teſtes producē. docet q. ſic quia nō eſt p̄
clericis ſed p̄o eccleſia que mater eſt pauperū teſtifica
ri. de hoc eſt de teſti. cum nūciis.

Tertia q̄one qua querit vtrū ſit vſura exigere lucrū
de mercib⁹ p̄paratis de pecunia muluata. dicit q. q̄cūq̄
vltra ſortem accipit vſura ē. ⁊ q̄cūq̄z nomē impona
tur ei eſt vſura.

Quarta q̄one qua queritur vtrū liceat clericis uel la
icis vſuras exigere. reſpōdet q. nō niſi ab hoſtibus ⁊
paganis ſcōm quosdaz. de hoc eſt de vſu. per totū. Itē
emē vilius ut carius vēdat turpe lucy eſt ⁊ prohibitiū
eſt. ⁊ de hoc eſt ne cleric⁹ uel monachi. c. i.

Quinta q̄one qua queritur vtrū de vſuris et de illicite
acquiſitis poſſint fieri elemoſyne. docetur q. non eſt de
vſu. ſuper eo. item de deci. c. prohibem⁹. Item q. non
eſt auferendum vni iniuſte ut alij detur ⁊ ideo prohibi
tūz eſt ſacerdotibus aduocare p. c. deniq̄z. ne per ſuffra
giūz alter ledatur. de hoc extra in. c. ſi. de poſtu. Itē
ob. illud q. mandato domini in egypto furta p̄miſerūt
et p. c. dicit domin⁹. p. q̄ tractat eſt de diuoz. gaudem⁹
circa medium. ⁊ de eo q̄ medic⁹ et aduocat⁹ acquirit
per. c. ſane. de hoc. j. c. pxi. q. ij.

Sexta q̄one qua querit an vſurarij poſſint iuſte pen
tere niſi ablata reſtituant. reſpondetur q. nō p. c. ſi rea
licitia. de hoc eſt de fur. per totum. et in p̄cedenti. q.

tetigit de rapina quō sit, phibita. et q̄ nō licet clericis auferre fures quādo ducit ad suspēdūz, sed possunt rogare ne suspēdant. de hoc de epi. audi. addictos.

Quidam clericus crimine carnis lapsus, phibet rē. hēc est quādecima causa. et habet octo qōnes tractans de in cōtinētia clericorū p̄mittēs tractatum de his que in te alienat. sūt et de quibusdam alijs.

In p̄ma. q. qua querit an que mēte alienata sunt sint imputanda. respondet q̄ non nisi culpa sua incidit in furorem tractans de infirmitate corporis vel carnis. et bene distinguit inter peccatū volūtariū et nō volūtariū probās q̄ qui in furore vel inuit? aliquē hominēz in se cit non peccat.

Secūda qōne qua querit an liceat clericis recipē munera pro patrociniis. docet q̄ sic. ex de postul. tria. p̄ria intelligunt de secularibus.

Tertia. q. qua querit utrū mulieri cū qua crimē p̄mit sit sit credendū. respondet q̄ nō quia p̄senti de se de aliorum criminib? credendū nō est. ut ex de p̄fess. c. i. docens in quibus casib? accusatio vel testimoniū mulier possit admitti. et sup̄inducit mltas leges.

Quarta. q. qua querit utrū liceat ep̄o dē officio aliquā causam ventulare. docet q̄ nō tractas ibi de ferijs.

Quinta. q. qua querit utrū clerico negati sit indicenda purgatio. docet q̄ nō nisi de illo crimine remāserit ista manus. ut. s. vi. q. de hoc melius de pur. ca. c. i. per totū et de simo. de hoc.

Sexta. q. qua querit utrū clericus sint ad. q. ponendi. r̄i def q̄ nō. s. videt ex de cōmo. grauis. z. q. v. villie?

Tractat etiā incidenter q̄ roman? pon. pōt deponē p̄ncipes terraz. sed si iniqui fuerint et inuiles pōt absolue vasallos a iuramēto fidelitatis. de hoc ex de depōsi. c. fi. et de elec. venerabiles. et in p̄sti. noua ad rei memoriam.

Septima. q. qua querit utrū sine synodali auditiā possit p̄sbyter deponi et p̄dēnari. soluit q̄ nō q̄ licet ep̄s honore dare possit. nō t̄i pōt solus auferre. de hēc de trāsla. c. ij. i. p̄l. et q̄ i dōne ep̄i. xij. ep̄i. in dōne p̄sbyteri. vij. in depōnē diaconi tres debēt rē. p. c. sigs duraduz. z. c. felix. z. c. se. de hoc ex de re iudi. c. iij. Itē q̄ in p̄tractandis causis alijs debēt adesse clerici ipsius ep̄i de iure. licet sit sec? hodie de p̄suetudine in quibusdā ecclēsijs. ex de diu. ex l̄is.

Octaua. q. qua querit utrū cleric? p̄fessus in iure dē crimine qd ante p̄fessionēz p̄petrauit possit in suscepto ordie post p̄fessionē ministrare. pbat q̄ nō de rigore iuris nisi ex dispensatiōe cō. istinc. que est in notat sup p̄n. q. et qualiter a criminoso possit audire diuina qd est dē eo. cle. v̄ra. et q̄ filij clericorū suscepti de cōubio fm qd dam scdm alios etiā de p̄ubina debēt esse serui ecclesie illi? vñ erat cleric? qui eos genuit. et est ibi sp̄ale ut filij puniant pro peccato patris.

Quidam abbas habebat ecclesiam parochianā. Instituit ibi monachū ut officinā celebraret p̄petuo rē. hēc est sextadecima cā. et hz septem qōnes.

In p̄ma. q. bñ? cāe. pbat q̄ monachi de licētia sui ep̄i possunt regē parochiales ecclesias. et tūc licet eis q̄ alijs sacerdotib?. de hoc ex de sta. mo. q̄ dei cū si. Itē q̄ monachis q̄ in monasterijs residēt nō tenēt solū decimas de suis p̄dijs nisi sicut alij clerici. de hoc ex de deci. c. i.

et. c. ex pte. z. c. p̄f. Item incident? pbat q̄ sicut vnire duos ep̄at? in vñ et diuidere vñ in duos p̄tinet ad sūmūz pōntificem sic vnire duas parochias vel ecclesias p̄tinet ad ep̄m loci. de hoc ex de reli. domi. c. i. de excess. p̄la. sicut vnire de re. ec. nō alie. c. i. Itē q̄ sedes ep̄at? nō debet esse vbi nūq̄ fuit et vbi fuit nō debet remoueri nisi ex cā. Itē pbat ibi q̄ decime baptismali ecclesie sūt soluēde. de hoc dicit ex de deci. cū p̄tingat. et q̄ p̄tra faciūt excoīcati sunt. ut pbat in. c. in canonib?. ubi sunt illa vba pulcherrima ferro abscondenda sūt vulnera q̄ fomētoz nō sentiūt disciplinā. et q̄ dñi p̄lati nō debent tūc esse custodes echartaz. sed q̄q̄ ad facta venire debent. Itē q̄ ep̄i in ip̄is decimis nō nisi tertiā ul? q̄rtam fm loco? p̄suetudine? p̄cipere debēt. pbat insup quaz grane ē ipsas decimas et p̄mittas nō solū sacerdotib?.

In fine. pbat q̄ q̄qd habēt clerici pauper? ē. et q̄ decimas de p̄sensu ep̄i possūt licite monachi possidere. qd intelligit fm illud. c. cū aplica. ex de his que sūt a p̄la? Secūda. q. pbat per. c. v̄lis ubi sūt illa vba q̄ diabolus mille modos nocēdi habet. et illa hūani moris est illū vereri rē. et q̄ in capellis monachorū que eis pleno iure fuerunt date ad eos p̄tinet institutio et destitutio p̄f. in alijs vō que ad eos pleno iure nō p̄tinet. i. quas ipsi monachi in suis villis fūdauerūt p̄sentatio ad eos ut patronos. institutio vero ad eos non p̄tinet sed ad ep̄m loci. hoc idem est de p̄uul. cum et plantare. et de capel. mo. c. i.

Quinta. q. xvi. cause que intitulat aī tertiā et q̄rtā. pbat q̄ si monachi vel clerici p̄struxerūt ecclesias in territorijs que habent in ciuitatib? ul? dioecētib? ep̄orū aliq̄z ordinatio illaz ecclesiarū in sua dioecēsi ad illos ep̄os p̄tinebit. p̄e entatio vō ad edificātes nisi edificatoz fuerit ep̄iscop? ga tūc videt p. c. i. q̄ institutio ad eū p̄tinet at etiā in aliena dioecēsi. qd facit p̄ ep̄o veros. in ecclia de rituolis.

Tertia. q. pbat qualis ecclesia aduersus ecclesias p̄scribere possit. hoc idem ex de p̄scrip. p̄ totū de paro. c. p. C. de vsu fruct. l. corruptionē. C. de p̄scrip. xxx. ul. xl. an nō per totū.

Quarta qōne probat q̄ ecclesie p̄tra monasteriū non p̄scribūt nisi. xl. an. per ius aut qd est. C. de sacrosanc. ecclē. an. quas actiōes. et per gregoriū dē ecclesia ad ecclesiā. proगतū ē. q̄ antiq̄ canōes. xxx. an. dē ecclia ad ecclesiam admittebat. ut. s. q. p̄xi. per. c. oīs. et ex de p̄scrip. sanctorum.

Sexta qōne probat q̄ ea que iure debent ecclesijs rectoribus eaz nō debēt sua aucte vsurpare. qd si fecerit cadunt a causa. de hoc extra de dolo. c. i. C. unde vi sigs in tantam. probat postmodum q̄ dicit p̄sone in dānum ecclesie redundare nō debet. ex de excep. cū venerabilis. et i. i est quoddam. c. qd mltum facit p̄ eis qui habent q̄rtas ab ep̄iscopis vel aliqd de mēsa.

Septima. q. probat q̄ nō licet abbatibus nec alicui de manib? laici decimas recipere. ga laici nec per se nec p̄ auctem ep̄i decimas possidere possunt. de hoc ex de ci. q̄zuis. z. c. prohibem?. docēs q̄ decime et ecclesie oīs cōstitute in dioecēsi alicui? de iure cōi ad dispēn. ep̄i dioce. p̄tinet in. c. oīs. et in. c. null? denūciāns excoīcatos minoī excoīcatiōe fm hu. nel excoīcados oīs qui de manu laici abbatia nel alias dignitates recipiūt. et ip̄m laici excoīcatum probat vel excoīcaduz fm aliū casuz de hoc ex de elec. quisquis de iurepa. p̄eterea. Item

probat qd epus nō debet habere iconomī laicūz nec per
man⁹ laicoz res ecclesie ministrare quib⁹ obsequendi
manet necessitas nō auctas impādi. ex de p^{ri}ti. ecclesia
sancte marie. excepto qd possunt habere in ecclesia suas
patronatus. ut ex d^o iurepa. per totū. et qualē eis ppetit
docet. et in quo patroni teneant ipsi ecclesijs docēs ad
finem qd sicut licitū est monachis decimas male detin
tas de manu recipere laicoz p^{ri}sensu epⁱ. ita et ecclesias
recipere possunt. ut ex de h^{is} que sūt a p^{ri}ela. c.3 applica
et de offi. le. dilectus.

Quidaz cleric⁹ infirmitate gra uatus et cetera.

Hec est decimasep^{ta} causa que habz
quatuor qōnes.

In p^{ri}ma qōne querit⁹ an reus sit voti qui dicit se velle
fieri monachū. et an liceat ei a p^{ro}posito cordis discedē
et p^{ri}mo qd nō possit multis auctib⁹ p^{ro}bat. postmodū
in p^{ri}um allegat et soluit qd nequaquā habet voti re⁹ ex
de voto. c.1j.

Secūda. q. probat solutionem suam quā fecit in p^{ri}ma
docens quātū temp⁹ sit ad p^{ro}fessionē dandū volen
tib⁹ transire ad religionē. ex de regularib⁹ ad aplicam

Tertia. q. p^{ro}bat qd ex quo aliquis semel transiit ad re
ligionem. ex quo tenuit ingressus nō licet redire ad se
culum etiam de licentia abbat.

Quarta. q. querit⁹ vtrum si aliquis exiit de monasterio
sint ei sua reddenda. r^{es}pondet qd nō. de hoc ex de renunc.
c.1ij. de cle. p^{ri}uga. q. a te. inducit incident. qd d^o sacrilegio
fecit mentionem et de eo docet quōd et quot mōis dicat⁹
sacrilegiū. ut. j. s. sacrilegiū et. s. q. aut et. s. sequētib⁹. et
qualiter p^{ro}mittat et qualiter puniat. ex de sen. excō. per
totum de foro. p^{ro}p^{ri}et. p^{ro}questus. ostendit p^{ro} quot passus h^{ab}
ecclesia immunitatem. et qualiter nō sit aliquis qui ad eā
cōfugerit nisi in casibus extrahendus. et qualiter sit sa
crilegius qui res ecclesie nō in casibus licitis alienat. p^{ro}
bat etiam qd abbas cū consensu sui capli nō pōt aliena
re nisi episcopus loci cōsentiat.

Quidaz abbas p^{ro}secrat⁹ in epⁱm et cetera. Hec est decimasexta causa. et habet duas questiones.

In p^{ri}ma qōne docet⁹ qd quicqd habz ab
bas ex quo fuit factus abbas totū p^{ri}met ad monasteri
um vnde est abbas. et quicqd lucratur postq⁹ est epⁱus
totum est de iure episcopatus ad quem transit. de hoc
extra de testa. c.1.

Secūda qōne docet⁹ qd abbas nō per epⁱz debet postu
lari vel eligi sed p^{ro} monachos. ut ex de sta. mo. c.1.

Quo clerici ad monasterium transiuerūt et cetera. Hec est decimanona can sa. et habet tres questiones.

In p^{ri}ma. q. querit⁹ si epⁱus debeat p^{ro}mittere ut relicta. p^{ri}
p^{ri}a ecclesia clericas monasteriūz ingrediatur. et soluit
qd sic.

Secūda qōne docetur qd etiam imito epⁱo possit cleri
cus monasterium ingredi et dimittere beneficiū. de h^{is}
extra de regn^l. in. c. licet.

Tertia. q. qua querit⁹ vtrum liceat canonico regulari trā
sire ad monasterium. p^{ro}bat qd nō. qd est intelligendum
de transeūtib⁹ cā lenitatis. als cēt p^{ri}a p^{ri}dictam decre.
licet. et illa seruat. Idem querit⁹ incident⁹ vtz monachi

possint regredi in ecclesias seculares. et docet qd non ex
reli. do. inter quatuor de re. eccle. nō alte. possessiones. et
ne clerici vel mona. relatin. Item p^{ro}bat ibidem qd ex q⁹
aliquis est ingressus monasteriū nō pōt testari de reb⁹
suis nisi cū distinctione illius. l. c. de sacrosanc. eccle.
aut. si qua mulier. et aut. ingressi.

Quo pueri et cetera.

Hec est vicesima cā. et habet quatuor. q.
In p^{ri}ma. q. querit⁹ vtrum in puericie anis
tradit a parentib⁹ cogant⁹ p^{ro}posuiz re
ligionis tenere. et p^{ro}bat qd non.

Secūda. q. docet qd ab adolescentib⁹ qui p^{ro}ter volū
tatem parentū religionis habitū susceperūt. ex quo illi
legitimo temp^{ore} p^{ro}maserūt exire nō licet. et qd nō licet
abbatūse imponere velū monialib⁹ suis. et qd offerunt
infantes monasterijs a parentib⁹ suis sub testimonio
multorum dicat⁹ p^{ro}ferri. ut maledicendi actio auferat. h^{is}
est contra minores et p^{ro}dicatores qui p^{ro} voluntatez pa
rentum recipiūt pueros.

Tertia. q. qua querit⁹ si quis p^{ro}ter voluntatem suāz fa
ctus sit monachus vtrum sit cogendus ad obseruatiā
probat qd nō per. c. p^{ro}sent. vbi dicat⁹ qd q⁹ negligit neg
optat. p^{ro}fecto nec diligit. qui aut nō diligit facile p^{ro}tenit
de hoc ex qd mer⁹ causa. c.1.

Quarta. q. est qua querit⁹ si ab vno monasterio in aliū
strictius sit licitū transire. et p^{ro}bat qd sic. qd est exp^{ri}ssū
in dicta decre. licet ex de regul.

Quod clericus cuiusdaz ecclesie pre posituram alteri⁹ recepit et cetera. Hec est vi cesimapr^{ima} causa et habet quinq⁹ questiones quia ex p^{ri}missis quinq⁹ causis tractatum de monachis inter posuit. nūc ad tractatum de clericis reuertit⁹ de quibus nōdum tractauit et p^{ro}sequit⁹ tōp^{ri}a.

In p^{ri}ma qōne probat⁹ qd non pōt clericus vn⁹ in dua
bus ecclesijs intulati nisi in casibus. de hoc extra de
elec. dudum. ij.

Secūda qōne probat⁹ qd nō debēt clerici dimittere ec
clesias suas et ire ad alias sine cōmēdaticijs epⁱ sui. et d^o
hoc de cle. non resi. per totum. Et qd ex quo aliq⁹ trans
fertur de vna ecclesia ad aliam tunc nō habet facere cū
p^{ri}ma. de hoc ex de elec. cum in cūm⁹.

Tertia questione prohibetur ne clerici procuratores
secularium negociōz existant. de hoc ex de cle. vel mo.
c.1. ad si. et. c.1j.

Quarta qōne docet⁹ qd clerici nō debent vti fulgidis et
secularibus vestibus. et si moniti nō destiterint p^{ri}ua
tionem beneficioz puniendi sunt. extra de v^{is}a et bone
stare cle. c. penulti.

Quinta qōne probat⁹ qd ab episcopo correpti per suspē
sionem vel excoicationem nō debent ad secularem in
dicem cōfugere. qd si fecerint graui⁹ puniantur.

Quidam epⁱus iurauit falsum. qd putabat verū et cetera. Hec est vicesimasecū da causa. et habet quinq⁹ qōnes. de nego cijs e^{ri}cicorum et monachoz tractauit nūc de negocijs clericoz et secularium subiungere disponit.

In p^{ri}ma qōne querit⁹ vtz iuramentum sit p^{ro}standum
dicat⁹ p^{ri}mo qd nō. et postea probat⁹ qd sic. et soluit sicut ē
solutum extra de iuraturan. et si christus.

Secunda qd est qua querit vtrū sit pius qui iuravit falsum qd putat verū. et docet multis auctoritatib⁹ qd non deinde dicit qd sūt duo gēa mēdaciū. et qualiter sancti excusant a mēdacio puto ppter iocūz uel similitudinē.

Tertia qdne docet qualiter subditi nō debēt deserere suū plātū etiā si sciāt eū esse piurū uel criminofuz vsqz ad diffinitūz sūtiāz. d. q. viij. q. iij. c. nōne. et d. accu. olt.

Quarta. q. docet qd illicitūz iuramētum seruari nō dēz qd sit trib⁹ mōis. cū qd male iurat. cū incante iurat. cū puelle in puellari etate iur. it. patre postmodūz dīcente qd pbat. c. trib⁹ ex de iureiurā. p. totū. de hoc in. c. qsto de elec. venerabilem ad fi. p. qd pbat qd si tñ pfectus charitatē debēt impediri qd iuramētū nō est seruandūz. iuramentū obseruandū nō est. puta in eo qui iurauit nō fideiūbē ul nō esse pcelat⁹. p. qd frangit illa cā qd semp seruandūz est nisi seruatiū vergat in dispēdiūz salutē eīne ut pbat. c. q. c. inter cetera. quia illud non videt frangē q in meli⁹ istud pmutat in. c. veniēs vsqz ad fi.

Quinta. q. pbat qd qui puocat aliquē ad iurādū. et scit qd falsum iurat. ille puocans piur⁹ est et infamis. qditer dicat sciens pbat p. c. hoc videt. in quo. c. pbat qd re- leuare secreta illi qui possit pdesse et nō obesse non est peccatū. nec piurium pmitit si ex sacramento tenebat

Item pbat qd sacramētūz intelligit qd qz fm illum qui exhibet pconsiderata qditate et rōne vtriusqz bona et mala et qd deus dupl⁹ scitatis est aspīator simplicez intentio nem vtriusqz pconsiderat et vboz artē aspīat et creat. ut in. s. de his oib⁹. ex. e. ti. veniēs. docēs qd i decimo qsto āno pcellit qd iurare in fine formaz fidelitatis que sit cū iuramēto tam a vasallis dñō. ecōtra oñdit pcludēs qd nec simplici loquela neqz in iuramento mēdaciūz dī cere debemus.

Quidā episcopi in heresim lap. si sunt rē. Nec est vicefimatertia cā hñs sub se dēto qdnes tractans sui pncipio vtrū bella sint licita clericis.

In pma qdne qua querit vtrū militare sit pētiū. docet qd nō nisi ppter pdam militē. et qd de licētia superiorū uel dūcū ul pncipū militē. ppter pacē seruādā. Quid aut sit militare expōit in nomla sup pñ bui⁹ glo. Itē qd hosti seruādā est fides si pmitat. Item qd pcepta patientie nō molestatiōe corpis sed in temperatiōe cor dīs seruādā sūnt rē.

Secunda qdne qua querit qd sit iustū bellum. pbat qd illud est iustūz bellūz qd iurisdicō ingērit ul quod in iniuriā iurū ulciscit. pbat qd a filiis israhel iusta bel- la gerebant eo videlicet qd vīe publice negabāt eis qd fieri nō debebat.

Tertia qdne vtrū iniuriā socioz armis ppulsanda sit docet qd nō nisi cui incūbit rōne officij. illi aut tenentur alij vō nō nisi velint. vbi plene de hoc mō sup pncipio q. et ex de sen. excō. qsto. Alij dicūt qd quemlibet teneē cū armis ppulsare. alias nō videt sine scrupulo societa tis occulte rē. ex de homi. sicut dignū. et in caz ptem vī declinare gratianus.

Quarta qdne qua querit an vidicta sit inferēda. vī qd nō pmo multis auctoritatib⁹ et caplis pbandūz mali su stinendi sūt et tolerandi per bonos. qd nec dñs indam qdus malū sciret a puinio remouit. de hoc ex d. offici. ordi. si sacerdos. qd de et bonos et malos in ecclia cē voluit. p. c. qui secūduz carnē nat⁹ est. quia hec vīta que inter celū et infernū sita est oportet qd pditionē utriusqz oī recipiat. im o hoc ipso psumit malus qui malos to

lerare nescit. p. c. qdus et. c. sequēti. qd est verū de his quos corrigere nō possum⁹ qd auctoritatem nō habemus vel quia peccata. pbare nō possum⁹. et in hoc procedit vsqz ad fi. Et est etiā alia cā. et extic. pbat qd si isti ma li sunt pdestinati supflua est eoz correctio. si sūt pfecti inutiles. et ibi aliquo mō vindicta inferēda nō est. In 3 rium postmodū soluit qd crimina semp sunt ferēda qd salua pace fieri pōt. et qd multitudo nō sit in cā. et hoc p bat vsqz ad. s. semel vō. Itē qd pbat pām iniuriā vī dicare nō debet p. c. inter querelas. deinde redit ad pro bādum solutiōes. docet etiā p a. s. breuif mōstrat⁹ est vsqz ad finē. q. qd debet de necessitate fieri vindicta. dñ de probat qd semel culpa dimissa itēz in vltionē venire non debet.

Quinta qdne qua querit vtrū sit peccatum iudici rēos morti tradere. cū pbatū sit in superiori qd crimina fieri possint. docet qd nō. Itē pbat qd sine iudice nec alium nec seipsum occidē lz ac de occidendis vsqz ad. c. nō est necessariū. deinde in. c. regū officiū est. docet qd proprij pncipibus reuerentiam et fidē seruare debem⁹. et qd non facit apud deū pma inuenire nō pōt. et sicut fidē et fue rentiam eis exhibē cogimur. ut ex de ma. et obe. solite sic ppriūz eoz est ut ecclesias iuuet et defendāt. et pbat per. c. administratores. qd si nō fecerint a platis admo nif excoicari poterūt. ut ex d. offi. or. c. i. deinde probat qd supra dixerat qd licite mali pncipes et iudices occidū tur et scismatici et bēfici et excoicati vsqz ad. s. si vō rei Sexta qdne qua querit vtrū mali ad bonū sūt cogēdi docet qd sic. ut. d. q. proxima.

Septima qdne qua querit an hereticis rebus suis sint spoliandi. et vtrū illi qui eos expoliāt in ste spolia eoz possideant. et idem de saracenis in nō. d. pma. q. pbat qd multis auctoritatib⁹ qd sic ex de here. excoicam⁹.

Octava. q. qua querit de epis et clericis. vtrū sua aucte uel romani pōnificis arma uel bella inferre possint. do cet qd nisi hortādo. sed illud officiū alijs pmitte debent de hoc ex de excē. pla. ex lris. ex de voto magnitudine ad fi. et in nō. ostendēs esse dñam inter platos qui sol decimis et pmitijs viuūt. et hī nō ita se possūt armis im miscere nisi hortando. et illi qui castra et ciuitates tenent a regib⁹ hī habēt iurē ad exercitiū. d. licētia tñ pape debēt talia facere. quā dñaz pbat decre. ex d. ma. et obe. solite circa pñ. Docēs insup qd tributa sint licita et pstanda pncipib⁹ et maiorib⁹ nris etiā ab ipsa nra ecclia. p pace tenenda. ex de cens. c. i. in fi. et de pnia que imponit in cendiarijs tractat. de qb⁹ habet ex de sen. excō. tna. do cens qd regib⁹ et pncipib⁹ facultas faciendi iusticiāz est permessa. si mlti vulnerāt vñū et iude. morit qd eaz tene atur. et vī qd qlibet qd pēssit sit homicida. ppter dubium.

Quidam epus in heresim rē. Nec est vicefima qta causa. et habet in se tres quēstiones.

In pma. q. qrit an epus lapsus in heresiz possit sūditos suos excoicare. et soluit qd nec lapsus in heresiz at. quā uel nouā exq incepit eaz pdicare ē excoi cat⁹ nec pōt excoicare aliū. qd mlti. c. pbat. d. h. ex d. bē. excommunicam⁹. et in. c. fi. d. eo. q. renū. epi. et ē ibi. c. qd cūqz ligaueris illa sūma qd illa vba qdēqz ligaueris rē. ex de sen. excō. a nobis. et illa sūma de fide. c. hec est fides que est ex de sum. tri. et fide ca. meli⁹. sed predicti bene possūt baptizare. ut in vlt. s. isti. immo et ordines pferre in forma ecclie. ut. s. in. q. super. s. qd in fi. et. c. se quentibus. et de hoc ex de sum. tri. c. i. in fi.

Secunda q̄one querit̄ an aliquis post mortē possit excoi-
cari. et respōdet q̄ nō nisi p̄ crimine heresia. de hoc de
sen. exco. a nobis. Itē cui nō cōicam? viuo nec mortuo
cōicare debem? de hoc ex de sepul. ex lris. et c. a nobis
fall.

Tertia q̄one qua querit̄ an p̄ peccato alicui? tota sua
familia sit excoicanda. soluit q̄ nō p. c. si habes. Itē q̄
sua excoicatio in iuste lata p̄uertit̄ in dānatōe suam
c. de illicita cū. c. se. et p̄cedēt. d. hoc canes ex de sen. ex.
sacro. et c. cū medicinalis li. vi. Itē tractat an nocētes
uel criminosi sūt maledicēdi. et p̄mo q̄ nō ad finem. s.
illicita. ergo usq̄ ad. s. sed quid. deinde probat q̄ a san-
ctis viris rōnabiliter in malos zelo iusticie. p̄ferri pōt
excoicatio. p̄bās q̄ medicinalis sit excoicatio. p. c. cor-
ripian. qua pena nulla maior in ecclia dei ut ibi. et quia
nescit̄ quid de quolibet pareat futura dies. et de nemie
q̄tūcūq̄ excoicato dū morit̄ desperandū est. Itē po-
nit differētā inter hereticos et scismaticos. et q̄t sūt he-
reticos secte a. c. q̄a vō usq̄ in si. cāe. de hoc ex de bēti.
per totum. et de scisma. et c.

Ancta romana ecclesia quādā
ecclesiam minuit suis p̄uilegijs etcete.
Hec est vicefimaq̄ta cā habens sub se
duas q̄ones tractās q̄tā p̄tēz habeat
romana ecclesia in p̄cedēdis p̄uilegijs alijs ecclesijs q̄
in supior. cā ostēdit q̄ oīs catholicis est subiect? rom. ec-
clesie. sūlter in hac tractat plenius. de hoc ex de p̄uile-
gijs per totum.

In p̄ma q̄one qua querit̄ vtz clerici decimalis ecclesie
possint petere decimas ab ecclesijs de p̄dij. suis sitis
in parochia ecclesie baptismalis. docet p̄mo q̄ non do-
cens q̄ papa et canones facē nequē. de. c. sunt quidam
et q̄ nullus tantū quātūz roman? p̄tifer. canones ser-
uare tenet etiam nūq̄d effusioz sanguinis. et q̄ p̄tra
ecclesiam dispēfare nō pōt nec p̄tra dīnias scripturas
de hoc ex de biga. c. ii. In s̄cū tamē soluit q̄ p̄uilegia
p̄cedere pōt. dū in stat? ecclesie nō s̄buertat. ut ex d. p̄uile-
gijs in pluribus locis.

Secūda q̄one qua querit̄ vtz secūda p̄uilegia p̄cessa
cuidam monasterio sito circa baptismalem ecclesiam
derogant p̄mis p̄uilegijs clericor? ecclesie baptismalis
docet p̄mo q̄ nō. et p̄bat per mltos canones et leges in-
ductas. C. de p̄e. impe. offeren. et si ius uel utilitatem
p̄. et si. se. et hoc vtz est nisi ex cā p̄us p̄uilegijs perde-
retur uel reproberetur. de quib? cāis habes ex de deci-
mis suggestū. uel de illis qui propter suā culpaz amitt-
unt suū episcopatū. per. c. innocēs. de hoc meli? ex in. c.
fido. et de rap. sup lris. et de p̄st. cum venissent.

Quidam sacerdos cum conuin-
cret apud episcopoz et c. Hec est vicefi-
ma sexta causa in qua gratian? de sacra-
mentis tractatur? p̄mittit tractatū de sup-
stitionib? que speciem sacramēti habere videntur. et bz
sub se septem questiones.

In p̄ma q̄one querit̄ur qui sūt sacrilegi. docetur et sol-
uitur per. c. p̄mum.

Secūda q̄one qua querit̄ an sit peccatū esse sacrilegiū
docet p̄mo allegādo q̄ nō sit malū. deinde p̄uertit̄ stilū
et soluit in s̄rim per multas auctes. de hoc extra de
soti. per totum.

Tertia et q̄ta q̄one que simul tractant. quaz p̄ma est
a quibus dīuinationis gen? supsit exordium. et q̄t sūt
dīuinationis genera docet. Itē que dicit̄ fuisse mathe-

os et q̄ usq̄ ad natūitatem christi celebrati fuerūt illi
magi qui cum p̄dixerūt. deinde saluati sūt. Itē de
natura demonū equaliter futura p̄noscant ostendit.

Quinta q̄one qua querit̄ vtrū sortilegi et diuini si cessa-
re noluerint sūt excoicandi. docet q̄ sic ex de sorti. per
totum. Itē q̄ clerici propter quosdam dolores. p̄bi-
bens exurere altaria et spinis honorare uel missas mor-
tuor? cantare. et multos mōs dīuina di ostendit qui oēs
sūt reprobati a iure.

Sexta. q̄. querit̄ vtrum excoicat? per sanz ep̄m possit
ab alio quā suo ep̄o absolui. p̄bat q̄ non nisi a sūmo
ponti. uel metropolitano. sed excoicati a p̄sbyteri ab
episcopis absolui possunt ostendens q̄ reconciliatio pu-
blica resectio christiatis et virginis p̄secratio ad ep̄os p̄-
tinent. et benedictio solennis in missa. in necessitate tñ
p̄sbyteri excoicatos a quolibet absoluit. de offi. ord.
pastoralis. et c. querente. et de sen. exco. per totum.

Septima q̄one qua querit̄ vtrum sit penitentia mori-
entib? inuigēda. docet q̄ nō. sed innotescenda. et q̄ peni-
tentie sūt arbitrarie vbi canon nō imponit eas. d. his
etiam quas canon imponit pōt p̄sbyter ex causa re-
laxare. per. c. tempora penitudinis. et c. sequenti. Pro-
hibens ne die dominico ieiunet. naz qui die dominico
studiose ieiunat nō credit̄ esse catholicus ostendens q̄
cū magno gaudio et affectu debent recipi penitētes. nec
debent eis imponere onera grauiā per. c. all. de hoc ex
de pe. omnis ad si. questionis redit ad sortilegos. et
dicit q̄ dies egyptiaci et calenda? nō sūt obsequiādi. q̄a
gentes obseruabant illos.

Quidaz uotū castitatis habēs
desponsauit sibi uxorem et c. Hec est vi-
cesima septima causa. hucusq̄ de nego-
cijs de cetero de sacramentis. et quia ma-
trimonium est magis in christo et in ecclesia sacramē-
tum et est antiquius ceteris. et de eo quotidie queritur
in iudicijs in his decem causis sequētib? de matrimo-
nijs tractat. et iste tractatus a cāis nō separat̄ et c. tractās
de impedimēto voti et matrimonium.

In p̄ma q̄one et secūda de sponsalib? tractat. et babz in
se duas q̄ones. in quaz p̄ma querit̄ an iugium possit
inter vouentes cōtrahi. p̄bat q̄ nō. de hoc clar? extra
qui cle. uel vo. per totum. Itē viduas et moniales q̄
vouēt solēnter et postea s̄bunt. p̄sequit̄ de hoc extra
de regul. vidua. et punit eadem penā eos qui cū eis cō-
trahunt uel qui eas rapit. d. hoc in palle. ti. q. cle. uel vo.

Secūda questioe qua querit̄ vtrū puelle alteri despo-
sate possint renūciare p̄iori conditioni et alteri nubere
tractat p̄mo vtrum inter sponsos sit matrimonium. et
probat q̄ sic per diffinitionēz matrimonij. et p̄ multa
alia capla. et sic soluit q̄ matrimonium est. sed nō ra-
tum. immo nō simpliciter cōgium interserens quot
bona sūt in matrimonio. Itē tractat ibi q̄ vi? iuga-
toz post carnis copulam sine p̄sensu alterius nō potest
ad religionēz transire. de hoc meli? extra de cōuer. con-
iug. per totum. sponsi vero sic. extra de coniug. lepro.
ex parte. Itē tractat ibi de frigido et maleficiato per
totum. sed de hoc melius in vltima causa. Itē tractat
ibi de eo qui cogno. consang. vxoris sue. et de rap. c. fi.

Itē querit̄ ibi quare incōtinenti post sponsalia non
tradantur sponse sponis. et soluit q̄ eas habeāt chari-
ores. ad finem soluit. q. q̄ sponsa d. futuro possit nubē
alijs sponsa de p̄senti nequaqs

Quidam infidelis coniugio possit?
r. Nec est vicesima octava causa, et habet
tres questiones.

In prima questione primo queritur an coniugium
sit inter infideles et soluitur quod sic, et videtur si unus infidelis
puerius fuerit ad fidei christi possit dimittere aliam, et r.
debet quod non nisi in casibus de divor. quanto. et c. et gaudemus
quod intelligitur de paganis quia si uxor iudei pueria fuerit
ad fidem bene potuit dimittere iudeum, ut in c. iudea, et in
c. ibi positus. Item docet ibi quod filii qui ex tali matrimo-
nio nascuntur christiani fidem sequi habent. Item quod cum
iudeis non licet comedere nec bibere nec balneari quia
cum paganis possumus. xi. q. i. ad mensant. quia illi cibos
nostros non discernunt a suis. sicut isti iudei maledicti
docet etiam quod si fidelis cum infideli contrahat matrimonium
quod non valet nisi infidelis pueri voluerit ad fidem desi-
gnans fidem inter ratum legitimum et non legitimum ma-
trimonium, et illam auctoritatem ponit quod non est ex fide
peccatum est, et optime exponit que premissa sunt quod in-
ter fideles sit matrimonium admirari videtur bar.

Secunda questione qua queritur utrum vinet uxore infideli
aliam ducere possit conversus ad fidem catholicam, et
videtur quod non nisi ab eo recesserit odio fidei christiane quia
tunc habet locum illa auctoritas si infidelis discedit. et
hoc in predictis. c. q. to. et c. gaudemus circa si. secus si
unus fidelium transeat ad infidelitatem errorem.

Tertia questione qua queritur utrum talis bigamus sit qui una
ante baptismum et aliam post baptismum habuit, respon-
detur quod sic, de hoc extra in prealleg. c. gaudemus ad si. et
c. xvi. di. per totum.

Quidam nobili mulieri indica-
tum est quod a quodam filio cuiusdam no-
bilis in coniugem petebat r. Nec est vice-
simanona causa que tractat de errore, et
habet sub se duas questiones.

In prima questione queritur utrum sit matrimonium infidelium
et eam quem mulier credidit librum et nobilem, et tamen
est servus, respondetur quod non assignas differentiam inter
errorem persone et fortune conditionis et qualitatis, et
quis consensum coniugij non admittat, et super hoc multa
bona argumenta inducit de isto errore.

Secunda questione qua queritur utrum liceat huic mulieri
dimittere hunc servum quem putabat primo librum. Unde
quod sic nisi ex quo scivit eum servum cum eo habitare consen-
sit, de hoc extra de coniug. servus, per totum. Ultimo pro-
batur quod si servus cum ancilla contrahit matrimonium stabit
et tenet, et nihilominus tenet reddere servitia dominis suis.

Quidam uir de populo frequen-
tia impeditus et cetera. Nec
est tricesima causa tractans de spirituali
proximitate et legali qualiter impediatur
matrimonium, addit etiam de etate et de clandestinitate
matrimonij, et habet sub se quinque questiones.

In prima questione tractatur et queritur utrum uxori sue debita
reddere valeat qui proprius filius de sacro fonte susce-
pit, et docet quod sic nisi propria utriusque voluntate abstineat
de quo extra de cog. spi. c. super eo, p. bas in. c. q. sicut
vij. sunt dona spiritus sancti, sic et septem sunt dona baptis-
mi, et in quolibet contrahitur copaternitas, de hoc extra
de cog. spi. Item probatur quod non solum per baptismum
sed per professionem contrahitur copaternitas inter presby-
teros et omnes illas personas quas ad penitentiam recipit, et
quod graviter puniri debent si cum eis commisceantur, de

hoc extra de cog. spi. in. c. si.

Secunda questione qua queritur utrum sponsalia contra-
bantur per infantes, et tenetur quod non si sunt intra septem
annos quod expressum est in. c. lras, et c. accessit de dispo. s.
impuberum.

Tertia questione qua queritur utrum filij spirituales valeant
copulari naturalibus in matrimonio, docetur quod non, extra
de cog. spi. et legali per totum.

Quarta questione qua queritur utrum quis possit du-
cere in uxorem comatrem uxoris sue, docetur quod si uxor
mea postquam ego eam cognovi fecit eam comatrem non
possum eam ducere, sed si antequam esset uxor mea fecit eam
comatrem possum, de hoc extra de cog. spi. martinus
Alio modo videtur solui gra. in. s. notandum, s. ad idem
tendit.

Quinta questione qua queritur an clandestina desponsa-
tio manifeste preiudicat, et certe preiudicat dummodo sit
legitime probata, sed prohibetur ideo clandestina matri-
monia, quia si alter negaret et probari non posset, negans
posset prohiberi a primo matrimonio quia de incertis
iudicare vel diffinire non possumus, de hoc extra de clan-
despon. c. i. per totum, probans hac occasione quod iudex
antequam sententiet debet cuncta rimari per. c. nullus, namque
iudicantem oportet cuncta rimari, nec in re dubia certa
potest fieri sententia.

Quidam uir uxorem alteri stu-
pavit: et eo mortuo uxorem
duxit r. Nec est tricesima prima causa
tractans de criminis enormitate impe-
diente matrimonio et de coactione et de fide sponsalium.
Prima questione queritur an possit duci in coniugem qui prius
est polluta per adulterium, et probatur quod sic nisi aliter fue-
rit machinatus in morte viri vel nisi fidem dederit vinet
te viro de ea ducenda, de hoc extra de eo qui duxit in
ma. quam pol. per adul. c. i. et vlti. et per totum dicendum quod
bis vel ter potest quis nubere et deinceps mortua priore
per. c. q. si dormierit, de quo extra de secundis nuptijs
per totum.

Secunda questione qua queritur utrum filia possit tradi in
nuptia in matrimonium vel per metum, docet quod nisi libera
voluntate alicui non est copulanda, de hoc extra de despon-
satione. c. i. et c. veniens, et c. cum locum.

Tertia questione qua queritur an filia impubes desponsa-
ta per patrem possit alij nubere, docetur quod non si ipsa de
sponsatione consentit, alias sic ut in preallegato. c. i.

Quidam uir cum non haberet uxo-
rem quandam meretricem sibi
coniugio copulavit r. Nec est tricesima
secunda causa tractans in eui principio utrum
cum meretrice possit esse matrimonium eo quia supra
proxima causa tractavit utrum quam polluit quis ad-
ulterio possit habere uxorem, et ponit octo questiones.

In prima questione queritur utrum meretrix licite ducatur in
uxorem, docetur primo quod non quia non licet alicui retinere
nec ducere corruptam, sed in contrarium soluit quod mere-
trix duci potest in uxorem, extra de spon. cum inter opera
dum in spes sit de ea quod corrigatur, et in solutione illa de
bonis matrimonij tangit aliquid etiam de bono virgi-
nitatis in. c. nuptie, que suaderi potest impari nequaquam
ut in. c. integritas.

Secunda questione qua queritur an ea sit coniunx appellan-
da que causa incontinentie ducitur, docetur primo quod
non, sed in contrarium solutio est dummodo aliquid de his

que sunt substatia matrimonij non opponat. de hoc est de cōdi. appo. c. si. b. ita rñdes. ubi. pbat ubi primo fuit institutū matrimonij. et de bonis mñmonij tangit ibi in. c. quicqd. et in. c. nubia ubi est optima nota d. isto pñ. ubi dñ. q. in cōitu etiā pñgali nō adest nec ē gratia sancti spiritus. Incidenter tractat q. aborsum pñmittat seu pñrāt utrū sint homicide. et docet q. sic si puerperiaz formatū est uel erit per. c. moyses. qd. ē expñsum ē de homici. si aliqs. et itez redit ad. pñaduz solutiōez suaz pñdictā. et an pñsensus parentū requirendus est in copulādis filiis per. c. bonozant.

Tertia. q. qua querit vtz neptis ingenui hñs patrem suū teneat sequi arbitriū aut ingenui. dicit q. au.

Quarta. q. qua querit an viuē e uxore sterili licz alicui filios ex scilla querē. pbat q. nō nō obstat mñtorum patz exemplis abrahe loth et iacob. docēs q. fornicatō nō solū adulteriū bodie est. pñbita in si. docet q. partz ventrē sequit. de hoc est de sui. nō ordi. c. si.

Quinta qdē qua querit an ea que vim patit pñm admittere pñrobat. docet q. nō q. reuera non antea caro pōt corripī nīl mēs fuerit corrupta. vtzū est q. coru pte sunt. p. c. si paulus. Item pbat q. nō peccat que sic vim passa est. nec ppter hoc pōt a viro dñmitti. Itē pñbat q. ex quo vir et vxor pñgali affectu sūt copulati nō licet eis abinñicem separi p. c. horēdus. excepta cā fornicationis. ē de spon. ex pte. et q. exēdicandi sūt qui dñmittit vxores suas. d. c. pñ. q. ij. et q. eodē mō pñiēdi sūt viri si adulterent. et pñbatz fuerit sicut et mulieres alr si nō. pbat q. eos pñedi nō pōt q. a occulta peccata nō hñt vindictam. et pñbatōe cessante vindicta cessat per. c. christiana.

Sexta qdē q. querit vtz adulter possit dñmittere adulteraz. pbat q. nō. de hoc extra de adul. c. i. et si.

Septima qdē qua querit vtz ille qui dñmisit uxorem suā q. fornicatōis possit ea viuēte aliāz ducere. pbat q. nō. de hoc in dicto. c. ex pte de spon. pñas q. adulteraz magnū est pñm et fornicatio et incestus et peccatū pñra naturā. et q. sunt in. c. nō solum. et. c. quid adulterio graui. et. c. flagitia. de his ē de eo qui cogno. pñag. vt. sue per totū. Item q. post matrimonij pñt si alter fiat furiosus uel stultus semp remanet mñmonij q. illud vinculū matrimonij in nullo casu rñpi pōt. ē de puer. pñga. ex parte.

Octaua qdē qua querit vtz liceat ei qui dñmisit vxorem ducere aliam infidelem ut eaz ad fidez deducat. et respondet q. nō. ē de puer. inf.

Quidam maleficijs impeditus. et. de c. est. xxiiij. cā tractas post multa impedimēta matrimonij de impotentia coeūdi de criminis enormitate. d. feriaz tempore quibz de pñiētia longū interserit tractatum et ponit de ipso themate. v. qñes.

In pñma qdē qua querit vtz ppter impossibilitatē coeūdi mulier sit sepāda a viro. Rñdet q. sic si nāle fuerit impedimētū ante carnalem copulā. q. si ille postmodum cū aliā coeūrit pñra cōnubia reparent. Si aut ppter maleficiū nūqz pñra reparant. p. c. si per forciarias. de hoc apparet hic et ex pñ totū. de frigidis.

Secunda qdē qua querit an a viro suo sepata possit nubere illi qui eam durante pñmo mñmonio cognouerat. Rñdet q. sic pacta pñia. si pñ iudiciū ecclesie sepata fuerit aliter nō q. nullus debet dñmittere vxorem suaz sine iudicio ecclesie. q. hoc ē pñā. apponit que iponi

nō debz nisi per iudicē. ut ē de dñnoz. pñno. q. si dñm si fuerit añ oia restitūda ē vxor. ē de resti. spo. et co. dñne. et. c. lras. Item q. nō licz viro suā vxorē inficere etiam si inueniat eam adulterantē. qd. est vñ fm cano nes q. gladio materiali neminem puniri voluit. s. spñrituali q. ppter fornicatōez dñmitti pōt nō occidi a viro fm euāgelicaz vñritatem. et de penis eozuz q. vxores suas interficiūt ponit. et q. clericis licet si vxores eozuz peccauerit eas in custodia detinē ligatas nō vñqz ad necezas affligē. de h. ē de iurefurā. quēadmodū. Item soluit qñre pñ. vij. ānos penitētes ad pñtū statū reuertit. uel recipi iubet. s. penitētes ad mñmonij nō mñlti am nō recipiūt. regnari. ē de peni. et remiss. c. ij. nisi ex dispensatione iusta cā suggerēte. et nisi haberent vxores isti penitētes quia tunc eis vñ possunt. q. quos deus cōiūxit homo nō sepet.

Tertia qdē qua queritur vtruz sola cordis contritio ne et secreta satisfactio absqz ois cōfessione quisqz possit deo satisfacere. Itē incipit tractatus de pñia qui i. vij. partes distinguitur que vñualiter distinctiōes appellant. in quaz qualibet diuersa questio tractatur.

Prima di. tractat qd. d. positū est. et primo nñtur pñbare q. sola cordis contritio et secreta satisfactio sufficit et multoz sanctorz auctoritatibus et legibz super hoc inductis. sed in pñtrarium soluit. an tamē sola cordis cōtritio sufficiat ad remissionē pñe eterne vbi duo reliqz necessitatis excludit. et quid de hac qdē sit dicendum cordis arbitrio relinquēdum.

Secunda distinctiōe qua tractatur an charitas semel habita possit amitti. probatur q. sic de imperfecta dñz est homo in vita ista de qua tractat pñ. c. occasiōe cui de tertia in secūda incipit facere mñtionem et occasionalit et incidenter venit ad hanc qdē. ppter eos q. negant penitētiā reintegrari posse asserēt quia charitas semel habita nūqz amittit ita penitētiā semel celebrata vere nulla sequē. culpa maculat docēs in sui principio qd. sit charitas et effectus ei. et q. gradus sūt in charitate et post baptisimū homo peccat pñt. et de pñscitis et de pñdestinatis. docēs q. pñsciti nūqz veram charitatez hñre possunt. sed fictam que aliquā se esse pñmōstrat. pbat ut in fine di. et ibi de creatione et casu sathane ponit. et d. cōfirmatione angeloz qui remiserunt in celo.

Tertia distinctiōe querit an penitētia iterari possit. pñbat q. sic ponēs multas diffinitiōes pñie. sed pñmo asserit q. non. Item tractat an pluribus criminibus irretitus de vñno tñ possit penitētiā agere. Solutio ista est ē de peni. et remiss. qd. quidam.

Quarta distinctiōe dñ an peccata dñmissa per pñiam redeant. et allegat pñ et pñra. et tandē declinat in eam pñem q. redeant saltez quo ad hoc q. nō. pñficiet ei pñma pñia quo ad vitam eternam. sed tñc. pñficiat cū d. alijs egerit penitētiā. ut in. c. si.

Quinta distinctiōe querit qualiter peccatores pñsiderare oporteat in penitētia. et probat pñ multa. s. qualitatez criminis locuz et tēpus cōmissi criminis et multa alia q. continentur in. l. c. in ista di. per totum. et qualiter pñfiteri et penitere debeat docet.

Sexta di. duas facit qdēs. prima est cui confessio est faciēda. et docetur q. proprio sacerdoti et ex iusta causa alij cuiqz. s. cū licētia pñprij sacerdotis. de h. ē de peni. et remiss. et etiā laico in necessitate. Pñra qualis debeat esse qui de alioz criminibz iudicat. et docet q. sapiēs et discretus et ab omni crimine mñdus.

Septima di. qua queritur vsq; ad qd tēpus recipien-
dus est peccator ad pñiam. rñdet q; usq; ad vltimūz
exitum vite sue qd de nemine desperādūz est dū est in
hoc mortali corpore pñitūz. r ita nūq; penitēti pñia ē
negāda. r de pñict. v. di. tractatur plene in. iij. q. hui?
xxxij. cause in qua queritur fuit vtz orōnis tpe pūga-
li operi vacare liceat. docet q; nō nisi in fi. iusta de cau-
sa puta si scandalū inde nascat vel fornicatiōis inde vi-
tande causa. aliter peccat mortaliter fm quosdāz. Alij
dicūt q; de pñio loquūt canones qui hoc phibent. ut
ibi in summa sup pñicio qōnis hoc statuit fuit q; tē-
pore oratiōis r abstinentie nuptie nō celebrent. ut in. c.
vir cū pñia in fi. de hoc ex de for. capellan. r qd dicit
q; cōmixtiōi vacādūz nō est tpe ieiunij. vtz est de cō-
sensu viri r vxoris. alioquin semp regit tenet reddere
sed nō exigere. r ex hoc formatū sequens questio.

Quinta qōe qua querit vtz viri sine pñisu vxorl pos-
sint vouere pñitiam. docet q; nō. sed de pñisu vtri-
usq; possunt ambo uel alter pñitiam vouere. r in. c.
q; deo pari. de hoc ex de pñer. pñigatoz per totū. r d
bono virginitatē pñitēte docet in. c. tūc saluabit. r do-
cet q; si vir pñiserit uxorem vouere uel ecōtra. oportz
silitet q; ipse voueat. de hoc ex de pñer. pñiga. c. iij. Itē
docet q; mulier semp debz esse subdita viro. ppter hoc
q; vir est factus ad imāginē dei. mulier vō nō. ex d. pñia.
pposuit. et de despon. impu. pbat p. c. mulierez. quia
mulieri iudicare nō licet uel testimonij ferre. qd vñz
est in criminali.

Quidam uir in captiuitatem.
ducat et cetera. Dec. xxxiiij. causa habz
sub se duas questiones.

In pma qōe qua querit vtz sit rea ad
ulterij que absente viro in captiuitate
alteri nupsit. et respōdet q; nō si ignorat ipm vinere.

Secūda qōe qua querit vtz reuertente pmo viro a ca-
ptiuitate sit ei restituenda. et respōdet q; sic. et d vtraq;
qōne apertius extra de secūdis nuptijs dominiis. Itē
vtx vxor teneat sequi virū. r qñ qñ malefidei possessor
videat. docet de hoc ex de pñer. c. fi. r de eo q; ignorā-
ter adulteriū pñisit tractat in fi.

Quidam uir uxore sua defuncta
altam que ei defuncte qñto gradu attine-
bat sibi copulauit rē. Dec. est. xxxv. cau-
sa habēs sub se. x. qōnes tractans de con-
sanguinitate et affinitate et gradibus cognationis.

In pma qōne qua querit vtz liceat alicui aliquā ducē
de pñia cognatione in vxorem. docet q; nō et causam
quare hoc sit bodie cū in veteri testamēto fuaret pñiū
ostendit. de hoc extra de pñang. et affini.

Secūda r tertia qōne que simul examināt. in quarūz
prima querit vtrū pñanguinea vxoris alicui duci pos-
sit in pñigium. et usq; ad quē gradum oportet abstine-
re a pñiis pñanguineis. r cām quare hoc sit. pbat. immo
aliqua capitula vident inuere q; dū in memoria pōt re-
tineri pñanguinitas durat prohibitio que copulam de
affinitate inuē vident usq; ad quintū gradū. sed hoc
solū in. s. si. sed totū hoc est bodie correctū. pñituti-
onem. c. nō debet de pñang. et affi.

Quarta qōe qua querit quare ad vij. gradum mñimo-
nij. phibet ofidens rōez supra. qd vi. etatib; mñdi gene-
ratio et hominis status finire debet.

Quinta qōe qua querit quib; accūsatiōib; matrimōia
sint dirimēda. sed de hoc ex q; ma. accu. possunt p totū

et de spon. cū in tua. et forma iuramenti q; testes super
matrimonio inducti prestare debēt. et testes etiā. syno-
dales. et de illis qui ex aliqua iusta causa ab vxoribus
separant uel pñigunt inuiti ponit docēs q; si sciat quis
pñanguineam vxorem suam nō debet ipsaz dimitte in
iudicio ecclesie. extra de diuor. porro. nec vñ testi sup h
impedimēto mñimonij credi debet. d h ex de testi. licet.

Sexta qōne qua querit vtz illi q; de incestuosis nascū-
tur sint lñmi filij. reputādi. docet q; nō nec debēt in ali-
quo succedē patri. extra qui fi. sunt legi. p totū. et de eo q;
duxit in ma. cum haberet.

Octaua qōne qua querit an bi qui ignorant pñicti. sūt
in phibito gradu affinitatē uel pñanguinitatē ex dispen-
satiōe tñi matrimonio remanē possint. et docet q; sic. de
hoc extra de pñang. et affini. et de pena seu pñia ipōrū
incestuosoz. docet de hoc extra d eo qui cog. pñang. c.
i. et. c. tua. et in multis. c. ibidem.

Nonā qōne qua qñt si ecclesia fraude testij uel igno-
rantia aliquos sepauit pñiaz si postea dephēsa fuerit
falsitas testij uel calliditas. vtz possit pñia suam reuo-
care. docet q; sic. d hoc extra de re iudi. latoz. et. c. pñan-
guinei. tractat ibi q; nō tñ suā mñimonij pōt reuocari
ex causa. imo etiā pñ alias suās ecclia vñit ex cā mlti-
tatis. ut extra de resti. spo. lñas.

Decima qōne vtz soboles suscepta ex pñis nuptijs
possit copulari cū pñanguineis secūdi viri defuncti et
vtrū affinitas dissoluat p mortē viri uel mulieris. r rñ
det q; nō. pñmū corrigē pñstitutiōez extra de cōsanguī.
et affi. non debet.

Filius cuiusdaz patre ignorāte
illexit et ad pñiuuium inuitauit rē. Dec.
est. xxxvi. cā et vltima et bz i se duas. q.

In pma querit vtrū quidaz qui per vtz
puellam corripit raptūz pñitū. et pbat q; sic.

Secūda qōe qua qñt vtrūz raptori nubē possit. pbat
q; sic si pñor dissensus transeat in consensum. de hoc ex
de rap. c. fi. et pe.

Expleto de matrimonio quod
oīuz nationū cōmune est. tractat h de sa-
cramētū que solis. christianis pñstant ad
dis de quibusdaz alijs sacramētū. et qd i
ecclesia pñstant sacramenta.

Primo agit de ecclia r pñecratiōe et altarūz et reedifi-
catiōe earūz et missarū celebratiōe et solēnitatib; q; cele-
brant ob reuerentiam sanctorūz et sanctarū rerū.

Secundo de sacramēto eucharistie.

Tertio de festiuis diebus.

Quarto de baptismo.

Quinto de pñfirmatiōe et d officiis diuinis et ieiunijs.

In fine de sancti spiritū. pñessioe. de pñ de con. r p totū
de 2º de cele. missa. cū martbe. et qñ p totū. de 3º ex de
relī. et ven. sanc. p totū. d qñ d bap. p totū. de qñto ex
de pñue. quāto. Et sic iste tractat in. v. di. ē distinctus dif-
ferēs a mō tractādi a supiorib; q; vñt solū auctaribus
in toto isto tractatu. nec apponit d suo gratian? nisi du-
os. s. vñū in pma distinctiōe aliū in qñta qd solebat ali-
qd nouū inferere in hac mā. in qua nō solū vborūz sed
suarū nouitas ē pñphana. pñ ostendit q; ecclie sūt pñecran-
de. 2º qualr. 3º de nō iteranda pñecratiōe. qñto d ordine
missē et quociens sit celebrandūz in die.

Flosculi seu sūmarij totius decreti finis.

KR 132

